

EKONOMİ ve İHRACAT BÜLTENİ

Mayıs 2026

immib

İstanbul Maden ve Metaller
İhracatçı Birlikleri

İçerik

Yönetici Özeti	2
Küresel Ekonomi ve Ticaret	5
Türkiye Ekonomisi ve Dış Ticareti	13
Küresel Emtia Fiyatları	31
Patentte Yeni Dönem	39
Akademi-Sanayi İş Birliğinde Patent	47
Dijital Altın	50
Norveç Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması	56

Bu rapor güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen veriler kullanılarak yalnızca bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım tavsiyesi olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer alan görüş ve değerlendirmeler İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin ku rumsal yaklaşımını yansıtmamaktadır. İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bu raporda yer alan görüş, değerlendirme ve bilgilerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle oluşabilecek doğrudan veya dolaylı zararlardan İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

Küresel Büyümede Negatif Sinyaller

Şubat 2026'da başlayan Orta Doğu çatışması, küresel ekonomik görünümü köklü biçimde etkilemiştir. Hürmüz Boğazı'nın fiilen kapanmasıyla birlikte günde yaklaşık 15 milyon varil arz açığı doğmuştur. WTI petrol 101, Brent ise 105,6 dolar seviyesinde işlem görmektedir. Bu tablo, başta Avrupa ve Asya-Pasifik olmak üzere enerji ithalatına bağımlı ekonomilerde büyüme beklentilerini baskı altına almış, çoğu büyük ekonomide bileşik PMI değerleri kritik 50 eşiğinin hemen üzerinde seyrederken GSYİH tahminleri de aşağı yönlü revize edilmiştir. ABD, yüksek enerji bağımsızlığı sayesinde en avantajlı konumunu korurken Avrupa'da Haziran'da faiz artışı fiyatlanmakta ve yıl ortasında resesyon riski gündemde tutulmaktadır. [Küresel Ekonomi Bölümünün Tamamı için Tıklayınız.](#)

ABD-Çin Daralmasının Kazananı ASEAN Oldu

2025 yılındaki güçlü performansın ardından 2026, değişen jeopolitik dinamikler altında yeni bir dönüşüm sürecine girmiştir. Şubat 2026 verilerine göre küresel mal ihracatı yıllık bazda %14 artmıştır. İmalat sektörü %17 büyüme ile lokomotif konumunu sürdürmüş, gelişmekte olan ülkeler ise %19 ihracat artışıyla gelişmiş ekonomilerin (%10) belirgin biçimde önüne geçmiştir. Yapay zekâya bağlı ticaret, yarı iletken ve veri merkezi ekipmanı öncülüğünde yapısal büyüme faktörü olarak öne çıkmaya devam etmektedir. Öte yandan ABD-Çin ikili ticaretindeki yaklaşık %30'luk daralma ticaret akışlarını kalıcı olarak yeniden düzenlerken ASEAN bölgesi her iki tarafla da ticaret hacmini artırarak bu ortamın kazananı konumuna yerleşmiştir. Orta Doğu savaşının ticaret büyümesine tam etkisi önümüzdeki ay açıklanacak verilerle netlik kazanacaktır. [Küresel Ticaret Bölümünün Tamamı için Tıklayınız.](#)

Türkiye'de Büyüme Sürüyor

Türkiye ekonomisine ilişkin son göstergeler, büyümenin devam ettiğini ancak üretim, enflasyon ve dış denge tarafında kırılganlıkların sürdüğünü göstermektedir. 2025 yılının dördüncü çeyreğinde GSYH yıllık bazda %3,4 artarken, Mart 2026'da sanayi üretimi aylık %0,8 ve yıllık %1,1 gerilemiştir. Kapasite kullanım oranının Nisan ayında %74,0 seviyesinde yatay kalması, üretim tarafında güçlü bir ivmeden ziyade temkinli bir görünümü işaret etmektedir. İşsizlik oranının Mart ayında %8,1'e gerilemesi olumlu bir gelişme olmakla birlikte, atıl işgücü oranının %31,5'e yükselmesi işgücü piyasasında görünür toparlanmanın altında yapısal zayıflıkların sürdüğünü göstermektedir. Nisan ayında TÜFE'nin yıllık %32,37'ye ulaşması ve PMI'nın 45,7 ile eşik değerinin altında kalması, ekonomik aktivitede enflasyonist baskılarla birlikte yavaşlama sinyalinin öne çıktığını göstermektedir. [Türkiye Ekonomisi Kısımının Tamamını Okumak için Tıklayınız.](#)

Nisan 2026'da İhracatta Yüzde 22'lik Artış: AB Yine En Büyük Pazar

Türkiye'nin dış ticaretinde Nisan 2026'da güçlü bir ihracat artışı görülmüş, ihracat yıllık %22,3 artışla 25,4 milyar dolara yükselirken ithalat %3,1 artışla 33,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece dış ticaret hacmi %10,5 artarak 59,3 milyar dolara

ulaşmış, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %74,9 olmuştur. Ocak-Nisan döneminde ihracat %3 artışla 88,6 milyar dolara, ithalat ise %4,3 artışla 125,8 milyar dolara yükselmiş; dış ticaret açığı 37,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Bölgesel dağılımda Avrupa Birliği, 11,31 milyar dolar ve %44,5 pay ile Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı olmaya devam ederken, ülke bazında Almanya, ABD ve İtalya ilk sıralarda yer almıştır. Sektörel görünümde otomotiv, kimyevi maddeler ile elektrik-elektronik ihracatın ana taşıyıcıları olurken, savunma-havacılık, madencilik ve gemi-yat sektörlerindeki yüksek oranlı artışlar dikkat çekmiştir. [Türkiye Dış Ticareti Kısımının Tamamını Okumak için Tıklayınız.](#)

Emtia Piyasasında Ayrışma

Küresel emtia piyasalarında Nisan 2026 itibarıyla ana belirleyici unsur, Orta Doğu kaynaklı jeopolitik risklerin enerji ve metal piyasaları üzerindeki etkisi olmuştur. Hürmüz Boğazı'na ilişkin arz güvenliği endişeleri ve Körfez bölgesindeki üretim kayıpları özellikle petrol piyasasında sert fiyat hareketlerine yol açarken, Dünya Bankası emtia fiyatlarının 2026'da yıllık ortalama %16 artmasını beklemektedir. Enerji fiyatları endeksi aylık bazda %12 artarken, ortalama petrol fiyatlarında aylık %40,5 yükseliş görülmüş; buna karşılık doğal gaz fiyatlarında aylık %15,7 düşüş yaşanmıştır. Metal fiyatları endeksi aylık %9,3, yıllık %30,2 artarken, değerli metaller endeksi yıllık bazda %94,1 yükselmiştir. Bu tablo, emtianın tek yönlü bir varlık sınıfı olarak değil, enerji, sanayi metalleri, değerli metaller ve tarım ürünleri arasında ayrışan dinamiklerle değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. [Emtia Piyasaları Kısımının Tamamını Okumak için Tıklayınız.](#)

Patentte Artık Sayı Değil, Ticarileşme ve Rekabet Gücü Belirleyici

Patent ekosisteminde yeni dönemin ana eksenini, başvuru sayısındaki artıştan ticari değer üretme kapasitesine geçmiştir. Türkiye'de 2025 yılında toplam patent başvurularının 19.238'e ulaşması, yerli patent başvurularının %11,9 artışla 11.394'e çıkması ve yerli patent tescillerinin yaklaşık %10 artması olumlu bir dinamizme işaret etmektedir. Ancak yazının temel vurgusu, patentin yalnızca teknik bir koruma belgesi ya da başvuru sayısı olarak değil, şirketlerin teknoloji geliştirme yönünü, pazardaki konumunu, yatırım alma potansiyelini ve ihracat pazarlarındaki rekabet gücünü gösteren stratejik bir araç olarak ele alınması gerektiğidir. PCT başvurularının 2.115'e, Türkiye kaynaklı Avrupa patent başvurularının 659'a yükselmesi uluslararası koruma arayışının güçlendiğini gösterirken, asıl başarının patentlerin pazarda, lisanslama süreçlerinde, yatırım görüşmelerinde ve şirket stratejisinde somut karşılık bulmasıyla ölçüleceği vurgulanmaktadır. [Patent Yazısının Tamamı için Tıklayınız.](#)

Üniversiteler Patent Havuzunda Yüzde 17'ye Ulaştı

Akademi-sanayi iş birliğinde patent konusu, Türkiye'de üniversitelerde üretilen bilginin ekonomik değere dönüşmesi açısından giderek daha merkezi bir başlık haline gelmektedir. Yazı, Teknoloji Transfer Ofisleri'nin 2014-2018 döneminden itibaren üniversite patent süreçlerinde kurumsal bir köprü işlevi üstlendiğini ve üniversitelerin toplam patent başvurularındaki payının 2013'te %3-4 bandından 2025'te %17,1'e yükselmesinin bu dönüşümün somut göstergesi olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla

birlikte ortak Ar-Ge projelerinde fikri mülkiyet sahipliği, gelir paylaşımı, ticarileştirme kültürü ve akademik teşvik sistemlerinin halen kritik darboğazlar oluşturduğu belirtilmektedir. Üniversite kaynaklı buluşların ihracatçı firmalar açısından önemi ise ürün farklılaştırma, teknoloji sahipliği ve dış pazarlarda rekabet avantajı yaratma kapasitesinden gelmektedir. [Üniversite-Sanayi İşbirliğini Patent Özelinde Ele Alan Yazının Tamamı için Tıklayınız.](#)

Norveç SKDM'yi Mevzuatına Alıyor

Norveç Hükümetinin sunduğu kanun tasarısıyla AB SKDM Tüzüğü ve ilgili değişiklik düzenlemelerinin Norveç mevzuatına entegre edilmesi hedeflenmektedir. Demir-çelik, alüminyum, gübre, hidrojen, elektrik ve çimento sektörleri düzenleme kapsamına alınırken Norveç'in söz konusu sistemi 1 Ocak 2027 itibarıyla uygulamaya başlaması öngörülmektedir. Türkiye'den Norveç'e yapılacak SKDM kapsamındaki ihracatlarda Türkiye üçüncü ülke olarak değerlendirilecek olup Norveçli ithalatçılar SKDM beyannamesi ve sertifika teslimi yükümlülüklerine tabi olacaktır. [Norveç SKDM Yazısının Tamamı için Tıklayınız.](#)

Dijital Altında ETF'ler, Token'ler ve Diğer Dijital Araçlar Piyasayı Dönüştürüyor

Dijital altın, son yıllarda altının fiziksel olarak saklanan bir varlık olmaktan çıkarak dijital platformlar üzerinden erişilebilen, işlem yapılabilen ve transfer edilebilen bir finansal ürüne dönüşmesiyle hızla yaygınlaşmıştır. Altın ETF'leri, dijital altın hesapları ve tokenleştirilmiş altın ürünleri kolay erişim imkânıyla altın piyasalarına katılımı artırmaktadır. 2025'te altın talebinin %16'sı altın ETF'lerinden kaynaklanmış; altın token'larının piyasa değeri ise 4 milyar doların üstüne çıkmıştır. Öte yandan dijital altında güven, şeffaflık, birlikte çalışabilirlik, saklama yapısı ve düzenleyici çerçeve hususları tartışılmaktadır. Dünya Altın Konseyi ise ölçeklenebilir ve standardize dönüşüm için ortak altyapı modeli önermektedir. [Dijital Altın Yazısının Tamamı için Tıklayınız.](#)

Küresel Ekonomi ve Ticaret

Küresel Ekonomi

Çatışmalar küresel ekonomiyi etkilemeye devam ediyor.

Orta Doğu'da Şubat 2026'da başlayan çatışma, küresel makroekonomik görünümü köklü biçimde değiştirmiştir. Büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edilmiş, enflasyon baskısı artmış ve küresel enerji piyasaları tarihsel bir arz şokuyla karşı karşıya kalmıştır.¹ Şubat sonu itibarıyla varil başına 100 dolar olan WTI petrol fiyatı 14 Mayıs itibarıyla 101 dolar seviyesine² ulaşmıştır. Brent petrol³ ise 115 dolar seviyelerinden 105,6 dolar seviyesine gerilemiştir.

Petrol Fiyatı (WTI)	Varil başına ~100 USD (+%50 - 55, Şubat sonu) ~101 USD (14 Mayıs itibarıyla)
Petrol Fiyatı (Brent)	Varil başına ~115 USD (+%50 - 55, Şubat sonu itibarıyla) ~105,6 USD (14 Mayıs itibarıyla)
Hürmüz Boğazı	Fiilen kapalı — Günlük küresel arz açığı: ~15 milyon varil
PMI Görünümü	Çoğu büyük ekonomide 1–3 puan geriledi; kritik 50 eşliğinin hemen üzerinde

GSYİH büyüme tahminleri düşürüldü.

Çatışma başlamadan önce, 2025'in güçlü kapanışı ve yapay zeka altyapısına yönelik yatırımlar, elverişli finansal koşullar ve düşük enerji fiyatları sayesinde 2026 GSYİH büyüme tahminlerinin birçok ülke için 25-50 baz puan (%0,25-0,50) artırılması öngörülüyordu. Söz konusu olumlu koşulların büyük bölümü geçerliliğini yitirmiştir; riskler artık belirgin biçimde aşağı yönlüdür.

	GSYİH büyüme tahminleri					Kasım 2025 baz senaryosuna göre değişim (%)		
	2025	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028
Kuzey Amerika								
ABD	2,1	2,2	2	1,8	1,9	0,2	0,1	0
Kanada	1,7	1,4	1,7	1,9	2	0	-0,2	0
Avrupa								
Euro Bölgesi	1,5	1	1,2	1,4	1,2	-0,2	-0,2	-0,1
Almanya	0,4	0,8	1,4	1,4	1,2	-0,3	-0,2	-0,2

¹ S&P Global, [Global Economic Outlook Q2 2026: Middle East War Dents the Forecast](#)

² Bloomberg HT, [WTI Petrol](#)

³ Bloomberg HT, [Brent Petrol](#)

Fransa	0,9	0,8	1,1	1,1	1,1	-0,2	-0,1	0
İtalya	0,7	0,4	0,8	0,7	0,7	-0,4	-0,1	-0,1
İspanya	2,8	1,9	1,8	1,9	1,8	-0,2	0	0,1
Birleşik Krallık	1,3	1	1,3	1,4	1,5	-0,4	-0,2	-0,1
Asya-Pasifik								
Çin	5	4,4	4,3	4,3	4,2	0	0	0
Japonya	1,2	0,8	0,9	0,8	0,7	0,1	0,2	0,1
Hindistan*	7,6	7,1	7,2	7	6,8	0,4	0,2	0,2
Gelişmekte olan ekonomiler								
Meksika	0,8	1,3	2,1	2,2	2,2	-0,1	0	-0,1
Brezilya	2,6	1,6	2,1	2,2	2,3	-0,1	0	0
Güney Afrika	1,1	1,5	1,7	1,8	1,8	0,1	0,2	0,1
Dünya	3,4	3,2	3,3	3,2	3,2	0	0,1	0

Hürmüz Boğazı krizi, enerji arzını etkilemeye devam ediyor.

28 Şubat 2026'dan itibaren Hürmüz Boğazı fiilen geçişe kapalı durumdadır. Kapanmanın ardından geçen sürede deniz yoluyla taşınan petrol arzında yaklaşık 1 milyar varil kayıp yaşandığı belirtilmektedir. Boğaz hemen açılrsa bile üretimin yeniden başlamasının ve tankerlerin ihtiyaç duyulan yerlere taşınması için gereken sürenin 2026 yılı arzında 1 milyar varil eksilteceği belirtilmektedir. Brent petrolün fiyatının küresel finansal kriz ve pandemi döneminde görülen seviyeleri aşmaması da görece sakin seviyeler olarak değerlendirilmektedir. Ek olarak küresel petrol stoklarının olağan seviyelerin üzerinde olması da önceki arz şoklarına göre daha fazla esneklik sağlamaktadır.⁴

Kısmi rahatlama ise iki kanaldan sağlanmıştır:

- Boğazı devre dışı bırakan bölgesel boru hatları devreye alınmıştır.
- Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) koordinasyonu ile küresel stratejik rezervler serbest bırakılmıştır.

Bununla birlikte arz açığı önemli ölçüde sürmektedir. Etkilenen ekonomilerde yakıt tahsisi, ihracat kısıtlamaları ve kamuoyu bilgilendirme programları hayata geçirilmiştir. Fiziksel teslimat güvencesi birincil öncelik haline geldiğinden, yerel enerji fiyatları küresel göstergelerden ayrılmaya başlamıştır.

Hürmüz Boğazı'ndan geçen LNG tankerlerinde son dönemde hafif bir artış gözlemlense de bu gelişmenin sağladığı rahatlığın son derece kısıtlı olduğu ifade edilmektedir. Savaşın başından bu yana Hürmüz'den düzenli bir geçiş akışı olmuş olsa da LNG tankerleri bu güzergâhtan büyük ölçüde kaçındı. Mart ayında hiçbir LNG gemisi boğazdan geçmezken, aynı sürede 26 çok büyük ham petrol tankeri (VLCC- Very Large Crude Carriers) geçiş yapmıştır. Tanker sayısı Mayıs ayında bir miktar artmış; 9 Mayıs'ta Al Kharaitiyat gemisiyle ilk Katar LNG kargosunun geçişi gerçekleşmiştir. Bunu 12 Mayıs'ta Pakistan'a giden ikinci bir kargo takip etmiştir. Piyasa katılımcılarının ise bu artışı anlamlı bulmadığı değerlendirilmektedir. Büyük resme bakıldığında bu kargoların anlamsız kaldığı ve fiziksel piyasada kayda değer bir rahatlama yaratmayacağına yönelik görüşler de bulunmaktadır. Öte yandan çeşitli uzmanlar ise bu

⁴ Financial Times, [Why are oil prices not higher?](#)

geçişlerin jeopolitik bir anlam taşıdığına dikkat çekmektedir. İran'ın akut yakıt sıkıntısı yaşayan Asya ortaklarına LNG akışına izin vererek hem bu ülkelerle iyi niyetini pekiştirdiği hem de ABD ve Batı'ya karşı stratejik konumunu güçlendirdiği belirtilmektedir. Bununla birlikte piyasa oyuncuları fiyatları gerçek anlamda aşağı çekecek tek çözümün boğazın kısıtsız biçimde tam olarak yeniden açılması olduğu görüşünde birleşmektedirler.⁵

Savaşın makroekonomik etkileri

 Akış	Akış şoku Hürmüz Boğazı fiilen kapandı, deniz taşımacılığı durdu, stoklar tampon işlevi görüyor, makro etkiler geçici olarak değerlendiriliyor
 Arz	Arz şoku Üretim azaldı, arz etkisi belirginleşti, stratejik rezervler devreye girdi (ya da girmedi), piyasa parçalanmaya başladı
 Piyasa	Piyasa şoku Küresel yeniden fiyatlandırma: piyasalar geriledi, güvenli liman akımları yoğunlaştı, finansal koşullar sıkılaştı, büyüme yavaşladı

⁵ S&P Global, [Limited uptick in Hormuz LNG traffic offers scant relief to global markets](#)

Piyasalarda yavaşlama beklentisi

Geleneksel ABD gösterge fiyatları olan WTI ve Brent, 14 Mayıs itibarıyla 101 ve 150,6 seviyelerindedir. Piyasa oynaklığı artmış ve fiyat hareketleri haber akışına bağımlı hale gelmiştir.

Dikkat çekici bir gelişme olarak, Körfez'deki fiziksel teslimat ham petrol fiyatları, standart göstergelerden varil başına 50 dolar daha yüksek işlem görmektedir. Singapur jet yakıt fiyatları da göstergelerden belirgin biçimde sapma kaydetmektedir. Bu tablo, ağır bir arz kesintisi ortamında küresel enerji piyasasının parçalanmaya başladığına işaret etmektedir.

Ana ekonomiler için ekonomik değerlendirmeler

ABD, yüksek enerji bağımsızlığı sayesinde büyük gelişmiş ekonomiler arasında en avantajlı konumdaki ülke olmayı sürdürmektedir. Manşet enflasyonun %4'e yaklaşması beklense de çekirdek enflasyonun ılımlı seyretmesi ve 2026 sonunda faiz indiriminin başlaması öngörülmektedir. Avrupa'da ise tablo daha kırılgandır. Enerji fiyatlarındaki artış büyüme beklentilerini baskı altına alırken ECB ve BoE, Nisan toplantılarında faizi sabit tutmuş; piyasalar Haziran'da 25'er baz puanlık artış fiyatlamaktadır. Almanya'nın mali teşvik programı ve ABD ile tarife müzakerelerindeki kısmi ilerleme Avrupa'ya destek sağlasa da şokun uzaması halinde enflasyonun %5'i aşabileceği ve yıl ortasında teknik durgunluğa girilebileceği değerlendirilmektedir. Çin'de zayıf iç talep ve dış baskılar 2026 büyümesini 60 baz puan geriletirken, Japonya mali teşvik paketi ve enerji maliyetlerini sınırlayan "malileştirme" mekanizmasıyla görece direncini korumaktadır.

Asya-Pasifik, Hürmüz krizinden en fazla etkilenen bölge olmaya devam etmektedir. LNG kıtlığı ve yüksek enerji fiyatları merkez bankalarının para politikası için manevra alanını fiilen ortadan kaldırmıştır. Hindistan, yakıt ve gübre sübvansiyonları ile güçlü bilanço yapısı sayesinde bölgenin en dirençli ekonomisi konumundadır. Gelişmekte olan ekonomilerde ise etki henüz görece sınırlı kalmakla birlikte net enerji ithalatçısı ülkeler ve Orta Doğu'ya coğrafi yakınlığı bulunan ekonomiler en savunmasız grubu oluşturmaktadır. Çatışmanın uzaması durumunda enflasyon baskısının ve büyüme kayıplarının belirginleşebileceği değerlendirilmektedir.

İş Dünyası ve PMI Verileri

Çatışmanın başlamasından bu yana açıklanan ilk Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) verileri, küresel iş dünyasındaki zayıflamayı teyit etmektedir. Çoğu büyük ekonomide bileşik PMI, yakın dönem zirvelerinden 1-3 puan gerilemiştir. Zayıflama özellikle imalat ve ulaşım hizmetleri sektörlerinde belirgindir.

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Euro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	Çin	Japonya
Dünya Bankası	2025	2,7	1,4	2,1	2,3	0,9	7,2	4,9	1,3
	2026	2,6	0,9	2,2	2,0	0,8	6,5	4,4	0,8
	2027	2,7	1,2	1,9	2,0	1,0	6,6	4,2	0,8
IMF	2025	3,4	1,4	2,1	2,3	1,0	7,6	5,0	1,2
	2026	3,1	1,1	2,3	1,9	1,1	6,5	4,4	0,7
	2027	3,2	1,2	2,1	2,0	1,1	6,5	4,0	0,6
OECD	2025	3,3	1,4	2,1	2,3	1,0	7,6	5,0	1,2
	2026	2,9	0,8	2,0	1,5	0,6	6,1	4,4	0,9
	2027	3,0	1,2	1,7	2,1	0,8	6,4	4,3	0,9

Kaynak: IMF (Nisan 2026), Dünya Bankası (Ocak 2026), OECD (Mart 2026)

Küresel Ticaret

2025 yılı, küresel ticaret açısından başlangıçtaki olumsuz tahminleri boşa çıkaran bir seyir izlemiştir. Hem ABD ithalatı hem de Çin ihracatı yeni zirvelere ulaşırken, ticaret küresel ekonomiden daha hızlı büyümüştür. Güneydoğu Asya küresel üretimdeki rolünü derinleştirmiş, Hindistan belirli sektörlerde kayda değer ilerleme kaydetmiş ve Brezilya Çin'e yönelik emtia ihracatını genişletmiştir. Ancak bu büyüme, yeknesak bir tablo sunmamış; gelişmiş ekonomiler ve Çin, jeopolitik gerilimler nedeniyle birbirinden uzaklaşırken ticaret akışları yeniden şekillenmeye devam etmiştir.

Bu dönemin en belirgin dinamiği, yapay zekâya bağlı ticaretin küresel büyümenin birincil motoru olarak öne çıkması olmuştur. Yarı iletken ve veri merkezi ekipmanı ihracatı, 2025 küresel ticaret büyümesinin yaklaşık üçte birini oluşturmuştu. Tayvan, Güney Kore ve Güneydoğu Asya'nın belirli merkezleri, başta ABD olmak üzere dünya genelindeki pazarlara kritik teknoloji bileşenleri tedarik eden kilit konumlar olarak öne çıkmıştı.

Çin ise üretim zincirindeki rolünü köklü biçimde dönüştürmüş ve gelişmekte olan ekonomilere sevkiyatını artırmıştır.

Gümrük tarifeleri ise ticaret akışlarını ciddi ölçüde yeniden düzenlemiştir. ABD ile Çin arasındaki ikili ticaret yaklaşık %30 daralmıştır. ABD bu açığın yaklaşık üçte ikisini alternatif kaynaklardan ithalatla kapatırken, Çinli şirketler elektrikli otomobillerden oyuncaklara uzanan tüketim mallarında yeni alıcı bulmak için fiyatlarını ortalama %8 düşürmüştür. ASEAN bölgesi her iki ekonomiyle de ticaretini artırarak bu ortamda kazanan taraf olmuştur. ⁶

⁶ McKinsey, [Geopolitics and the geometry of global trade: 2026 update](#)

Küresel ihracattaki değişim

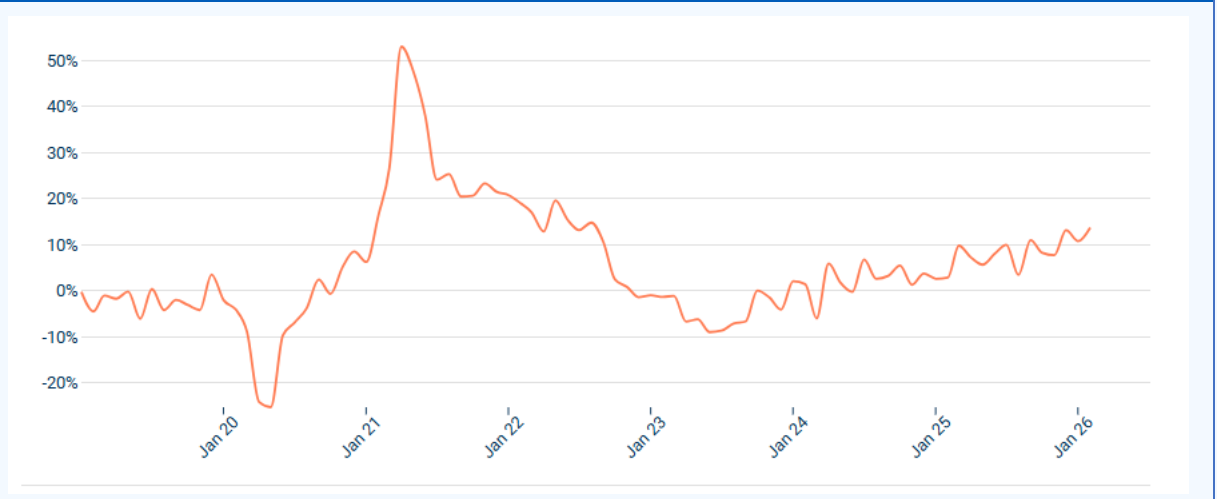

Kaynak: ITC

2026 yılında ise Uluslararası Ticaret Merkezi Şubat 2026⁷ verilerine göre yılın başında bu tablo sürmektedir. Küresel mal ihracatı Şubat 2025'e kıyasla %14 artış kaydetmiştir.

Ocak 2020-Ocak 2026 arası dönemdeki küresel ihracat değişimine bakıldığında 2024 yılından itibaren ihracatın hafif yukarı yönlü bir trend izlediği görülebilmektedir.

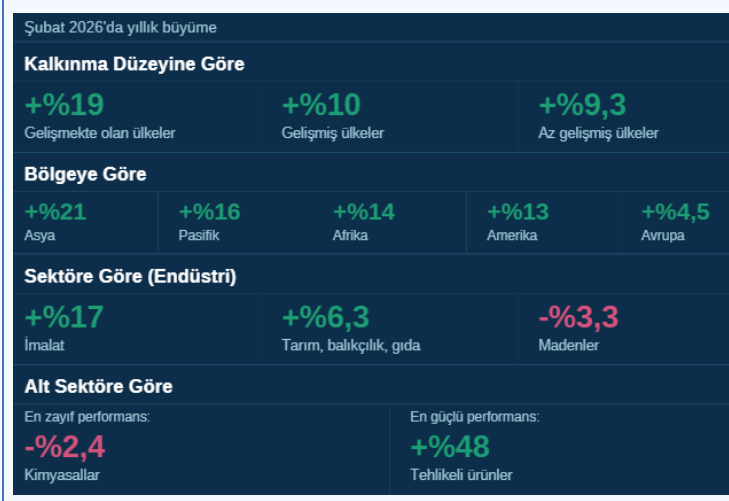
Küresel ihracat değişimi (Ocak 2020 - Ocak 2026)

Kaynak: ITC

⁷ International Trade Center (ITC), [ITC's Monthly Briefs on the Global State of Trade](#)

Küresel ihracat performansı

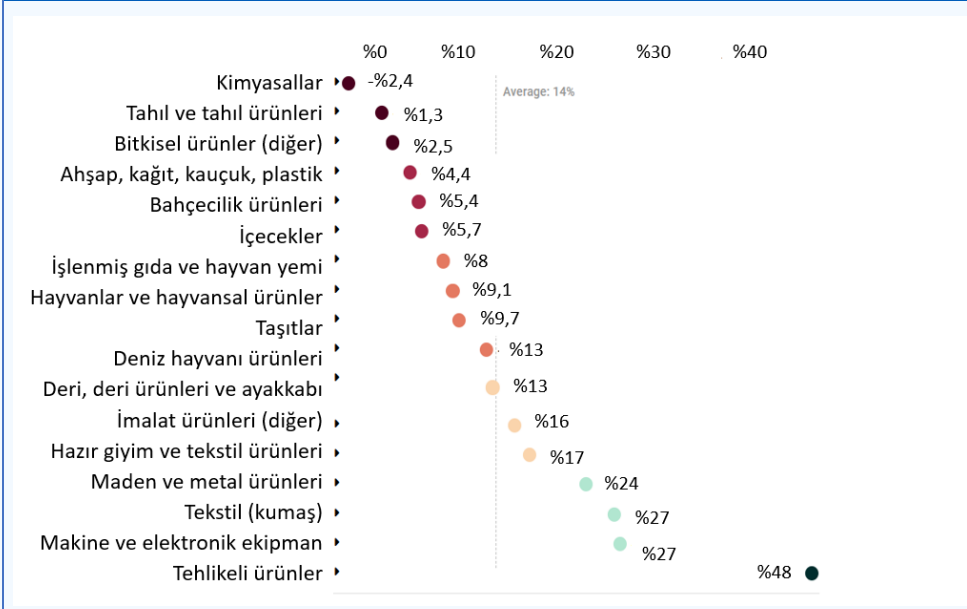

Kaynak: ITC

Kalkınma düzeylerine göre ülke gruplarının ihracat büyümesine bakıldığında gelişmekte olan ülkelerin %19 büyüdüğü gözle çarpıcıdır. Gelişmiş ülkelerin performansı ise %10 seviyelerinde kalmıştır. Asya ise bölgesel ihracat artışında ilk sırada yer almaktadır. Onu Asya ve Afrika takip etmektedir. Sektörel bazda değerlendirildiğinde, imalat ihracatı %17 artışla büyümenin ana motoru olmayı sürdürmüştür. Tarım, balıkçılık ve gıda ihracatı %6,3 büyürken maden ihracatında %3,3 oranındaki azalma dikkat çekmektedir. Alt sektörler bakımından bakıldığında ise sadece kimyasal ürünlerin ihracatının azaldığı görülmektedir. Maden ve kimyasal ürünler ticaretindeki bu negatif tablo, enerji piyasasındaki dalgalanmaların ham madde ticaret akışlarına yansımaları somutlaştırmaktadır.

Alt sektörler bakımından en yüksek ihracat artış oranı ise %48 ile tehlikeli ürünler ürün grubuna aittir. Onu %27 ihracat artışı ile tekstil ve makine ve elektronik ekipman ürün grupları izlemektedir.

Sektörlere göre ihracat değişimi (Şubat 2026'nın Şubat 2025 ile kıyası)

Kaynak: ITC

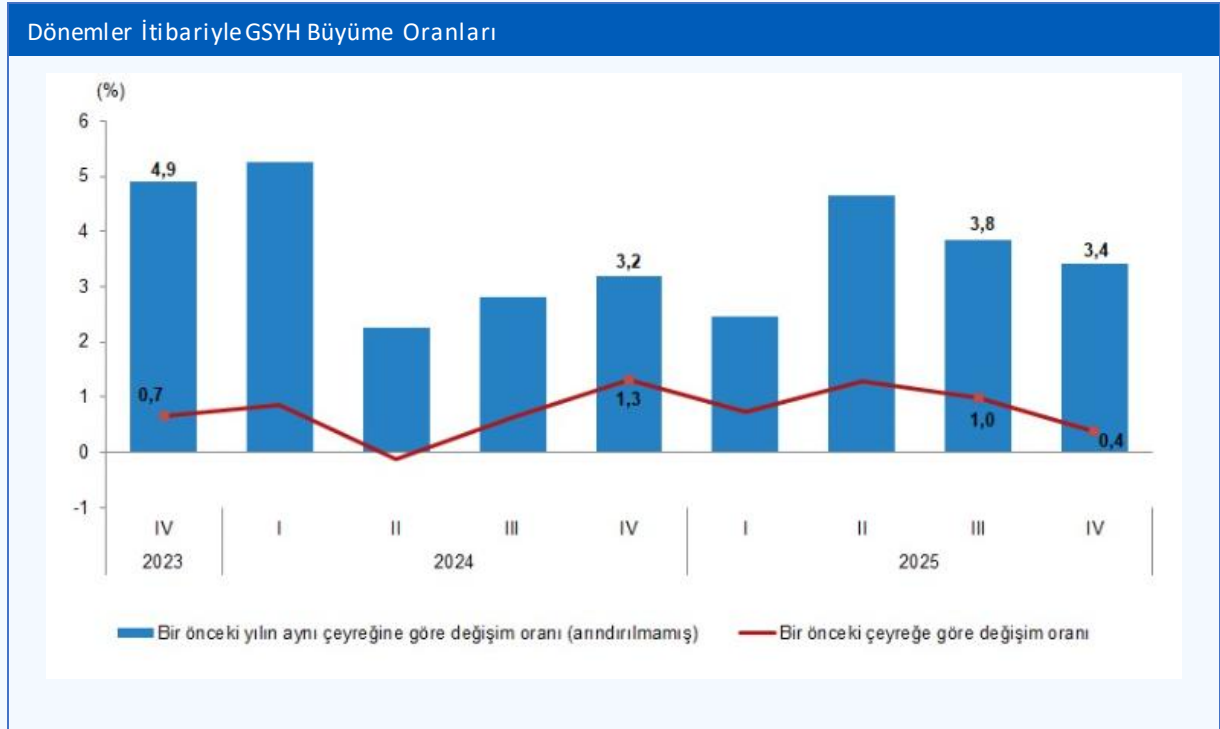
Tüm bu gelişmeler bir arada değerlendirildiğinde, küresel ticareti biçimlendiren bazı eğilimlerin kalıcı nitelik taşıdığı görülmektedir. Yapay zekâ odaklı ticaret, gelişmekte olan piyasalardaki büyüme ivmesi ve Çin'in dönüşen üretim odağı, geçici hareketler olmanın ötesinde yapısal bir dönüşümü temsil etmektedir. Jeopolitiğin ticareti yeniden şekillendirmedeki rolü ise artık neredeyse on yıldır verilere açıkça yansımaktadır. Buna karşın kısa vadeli gelişmeler de stratejik yanıt gerektirmektedir. 2025'teki tarife değişiklikleri ani gerçekleşmişti ve 2026 da ilk çeyrekte sarsıntılarını hissettirmeye başlamıştır.

Ortadoğu'daki savaşın küresel ticaret büyümesine etkileri ise önümüzdeki ay, ilgili dönem verileri açıklandığında değerlendireceğiz.

Türkiye Ekonomisi ve Dış Ticaret

Türkiye Ekonomisi 2025 Yılı Dördüncü Çeyreğinde %3,4 Büyüdü

Üretim yöntemine göre dört çeyrek GSYH, zincirlenmiş hacim endeksi olarak (2009=100), 2025 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %3,4 arttı. Üretim yöntemine göre cari fiyatlarla GSYH, 2025 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %41,4 artarak 18 trilyon 467 milyar 295 milyon TL oldu.⁸

Kaynak: TÜİK

Kırmızı çizgi bir önceki çeyreğe göre değişim oranını, mavi sütunlar ise bir önceki yılın aynı çeyreğine göre değişimi temsil etmektedir.

⁸ TÜİK, Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla [2](#)

Türkiye'nin Temel Ekonomik Göstergeleri									
Göstergeler	2021	2022	2023	2024	2025	2026			
						Ocak	Şubat	Mart	Nisan
GSYH (Yıllık Reel Yüzde Değişim) (%)	11,8	5,4	5,0	3,3	3,6	-	-	-	-
GSYH (Milyar \$) ¹	808	906	1130	1320	1596	-	-	-	-
Sanayi Üretim Endeksi ²	19,7	4,7	1,6	0,4	2,6	-1,9	2,2	-1,1	-
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)	76,6	77,2	76,3	75,9	74,3	74,1	73,5	73,3	73,8
İstihdam (Milyon Kişi)	28,8	30,8	31,6	32,6	32,6	31,2	31,5	32,8	-
İşsizlik Oranı	12,0	10,4	9,4	8,7	8,3	8,6	9,0	8,1	-
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	-7,1	-46,7	-41,8	-13,0	-30,2	-7,0	-7,3	-9,7	-
Cari İşlemler Dengesi / GSYH Oranı	-0,9	-5,0	-3,6	-1,0	-	-	-	-	-
Dış Ticaret Dengesi (Milyar \$)	-29	-90	-86	-56	-70	-6,9	-7,5	-11,3	-8,5
İhracat (FOB, Milyar \$)	225	254	256	262	273	20,3	21,1	21,9	25,4
İthalat (CIF, Milyar \$)	271	364	362	344	365	28,7	30,1	33,2	33,9
Bütçe Dengesi / GSYH Oranı (%)	-2,7	-0,9	-5,1	-4,7	-	-	-	-	-
TÜFE Oranı ³	36,1	64,3	64,8	44,4	30,9	30,65	31,53	30,87	-
Politika Faizi Oranı ⁵	14,00	9,00	9,00	42,50	37,00	37,00	37,00	37,00	37,00
	19,00	13,00	40,00	50,00	46,00				

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, TÜİK, TCMB

¹ 2026 için 1.Çeyrek henüz açıklanmamıştır.

² Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (Yıllık Yüzde Değişim)

³ TÜFE Dönem sonu yıllık yüzde değişim

⁴ Değişim Oranlarının hesaplanmasında baz yılı 2015 olarak alınmıştır.

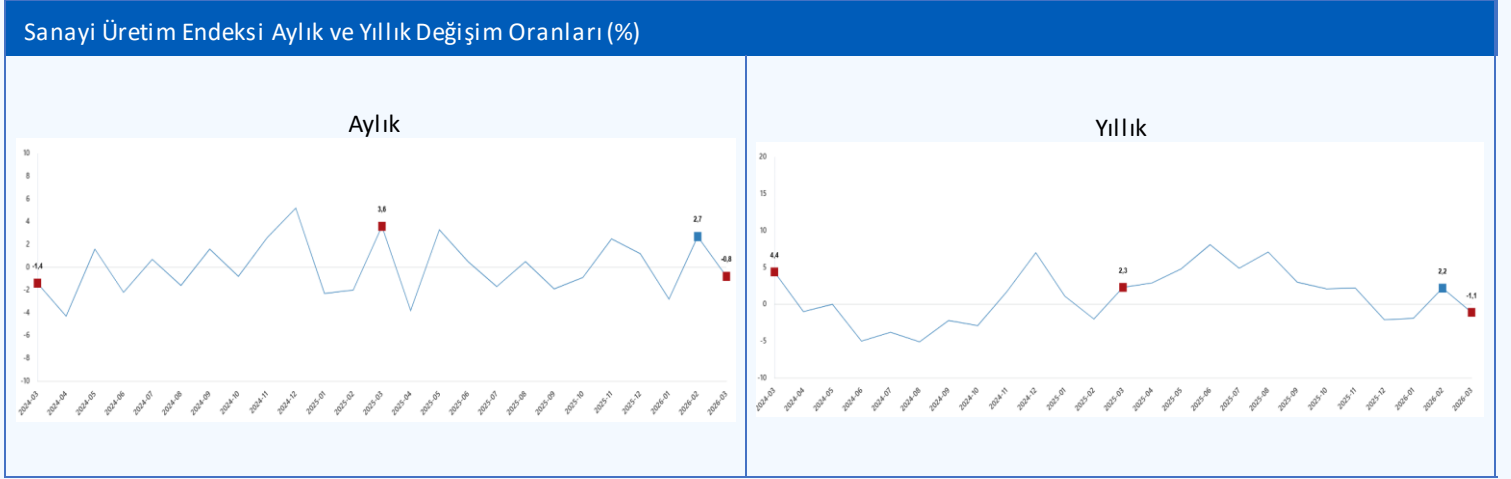
⁵ 2020-2025 yılları için en düşük ve en yüksek politika faiz oranları verilmiştir.

* Aylar için verilen GSYH çeyreklik dönemleri temsil etmektedir

Not: 2025 ve 2026 yıllarına ilişkin veriler geçici olup ilerleyen dönemde bu veriler ilgili kuruluşlar tarafından revize edilebilmektedir.

Sanayi Üretimi Mart'ta Aylık %0,8, Yıllık %1,1 Azaldı

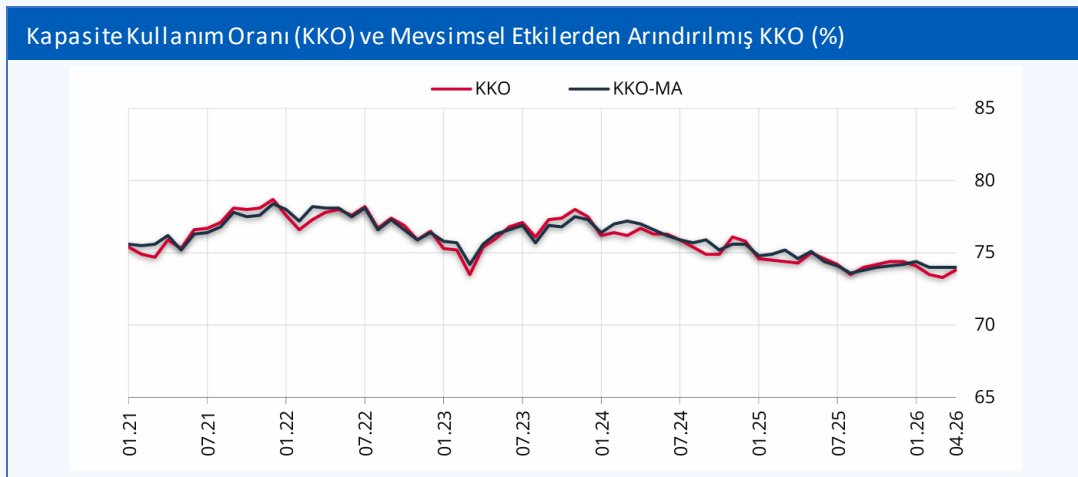
Sanayi üretim endeksi, 2026 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %0,8 azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre %1,1 azaldı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi yıllık %5,6, imalat sanayi sektörü endeksi %1,3 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %5,8 arttı; aylık bazda ise madencilik ve taş ocakçılığı %1,6, imalat sanayi sektörü endeksi %1,1 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım %3,9 artmıştır.⁹

Kaynak:TÜİK

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Nisan Ayında %74,0 Oldu

2026 yılı Nisan ayında, imalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA) bir önceki aya göre değişmeyerek yüzde 74,0 seviyesinde gerçekleşirken, mevsimsel etkilerden arındırılmamış Kapasite Kullanım Oranı (KKO) bir önceki aya göre 0,5 puan artarak yüzde 73,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.¹⁰

Kaynak:Merkez Bankası

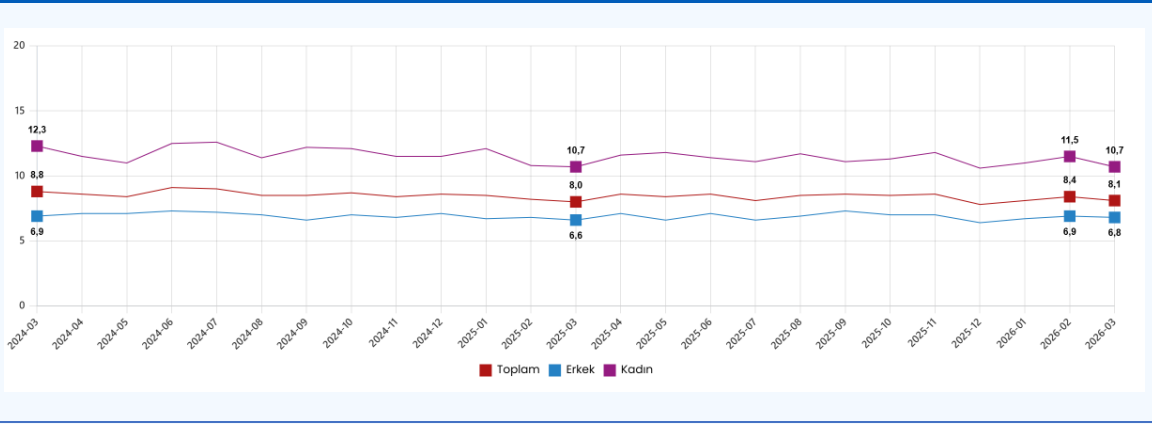
⁹ TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi [\[Z\]](#)

¹⁰ TCMB, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı [\[Z\]](#)

Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranı %8,1 Seviyesinde Gerçekleşti

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2026 yılı Mart ayında bir önceki aya göre 96 bin kişi azalarak 2 milyon 873 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puan azalarak %8,1 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %6,8 iken kadınlarda %10,7 olarak tahmin edildi. 15–24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,5 puan azalarak %15,3 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %12,8, kadınlarda ise %20,4 olarak tahmin edildi. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2026 yılı Mart ayında bir önceki aya göre 1,6 puan artarak %31,5 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %21,0 iken işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı %20,4 olarak tahmin edildi. ^{11,12}

Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranı (%)

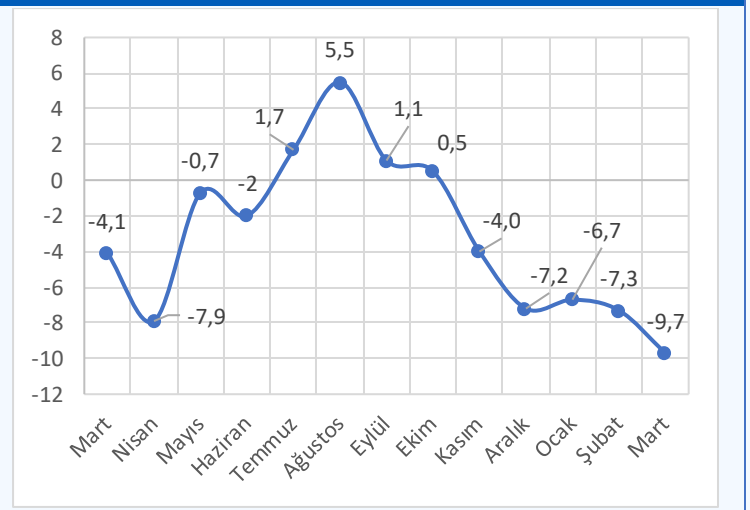

Kaynak:TÜİK

Mart 2026 Döneminde Cari İşlemler Açığı 9,7 Milyar \$ Oldu

Mart ayında cari işlemler hesabı 9.672 milyon ABD doları açık kaydetmiştir. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 3.886 milyon ABD doları açık vermiştir. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 9.515 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Hizmetler dengesi kaynaklı net girişler bu ay 2.592 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiş olup bu kalem altında taşımacılık hizmetleri ve seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler sırasıyla 1.627 milyon ABD doları ve 2.246 milyon ABD doları olmuştur.¹³

Cari İşlemler Hesabı (Milyar \$)

Kaynak:Merkez Bankası

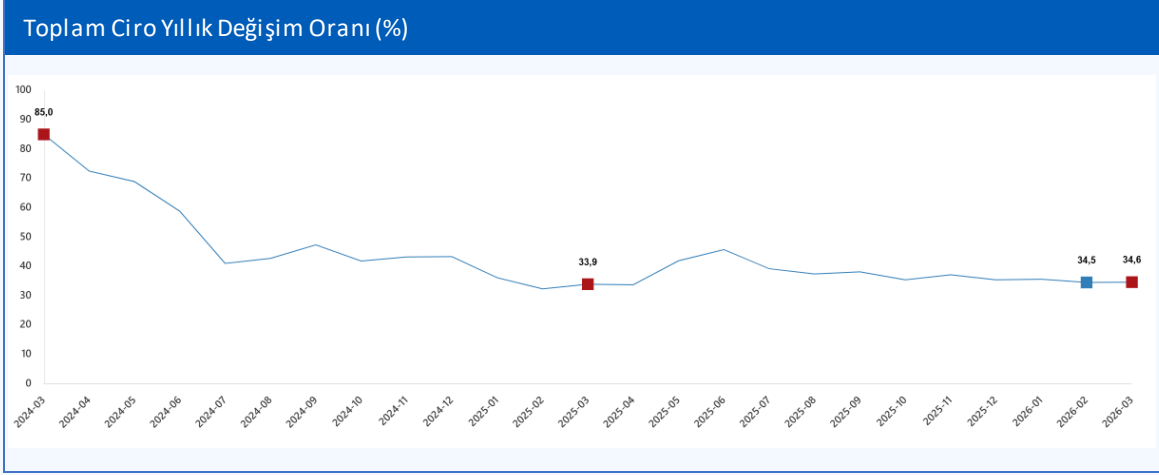
¹¹ TÜİK, İşgücü İstatistikleri [\[1\]](#)

¹² TÜİK tarafından sağlanan tanımlarda referans dönem içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir. İşgücü, istihdam edilenler ve işsizlerin toplamı; işsizlik, işsizlerin işgücüne oranıdır. [\[2\]](#)

¹³ TCMB, Ödemeler Dengesi İstatistikleri [\[3\]](#)

Ciro Endeksi Mart Ayında Yıllık %34,6 Oranında Arttı

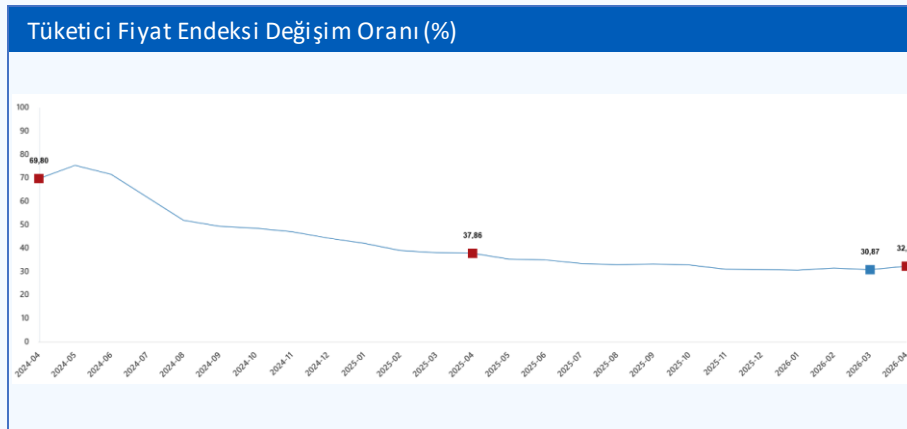
2026 yılı Mart ayında yıllık sanayi sektörü ciro endeksi %33,2 arttı, inşaat ciro endeksi %22,0 arttı, ticaret ciro endeksi %35,9 arttı, hizmet ciro endeksi %36,5 arttı. 2026 yılı Mart ayında aylık sanayi sektörü ciro endeksi %5,7 arttı, inşaat ciro endeksi %0,9 azaldı, ticaret ciro endeksi %4,9 arttı, hizmet ciro endeksi %2,8 arttı. ¹⁴

Kaynak:TÜİK

Tüketici Fiyat Endeksi Nisan ayında yıllık %32,37 oldu

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Nisan 2026'da aylık %4,18 oranında arttı. TÜFE'deki değişim 2026 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %4,18, bir önceki yılın aynı ayına göre %32,37 ve on iki aylık ortalamalara göre %32,43 olarak gerçekleşti. En yüksek ağırlığa sahip üç ana harcama grubunun yıllık değişimleri; gıda ve alkolsüz içeceklerde %34,55 artış, ulaşımda %35,06 artış ve konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda %46,60 artış olarak gerçekleşti. İlgili ana harcama gruplarının yıllık değişime olan katkıları ise gıda ve alkolsüz içeceklerde 8,72, ulaşımda 5,66 ve konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda 6,30 yüzde puan oldu. Aylık bazda ise gıda ve alkolsüz içeceklerde %3,70 artış, ulaşımda %4,29 artış ve konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda %7,99 artış olarak gerçekleşti. ¹⁵

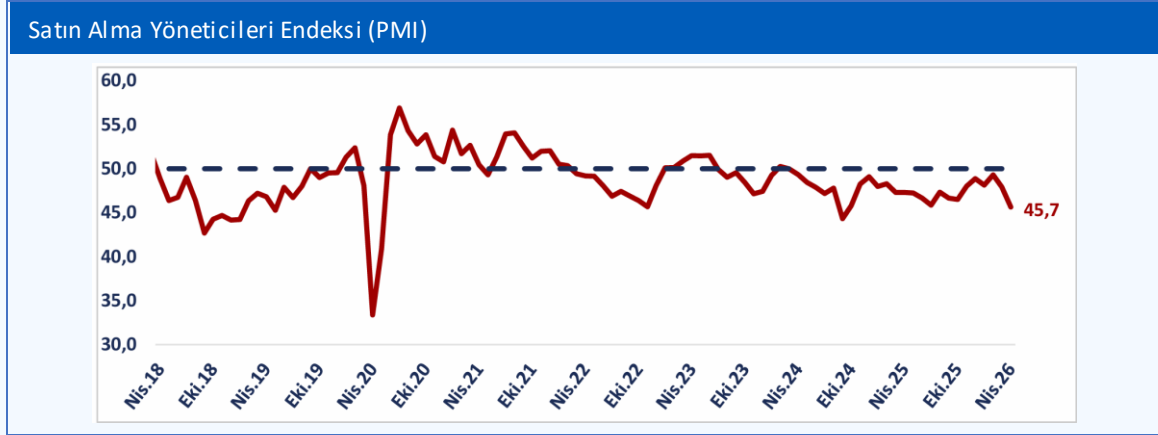
Kaynak:TÜİK

¹⁴ TÜİK, Ciro Endeksleri [↗](#)

¹⁵ TÜİK, Tüketici Fiyat Endeksi [↗](#)

Türkiye'nin PMI Değeri Nisan Ayında 45,7 Olarak Gerçekleşti

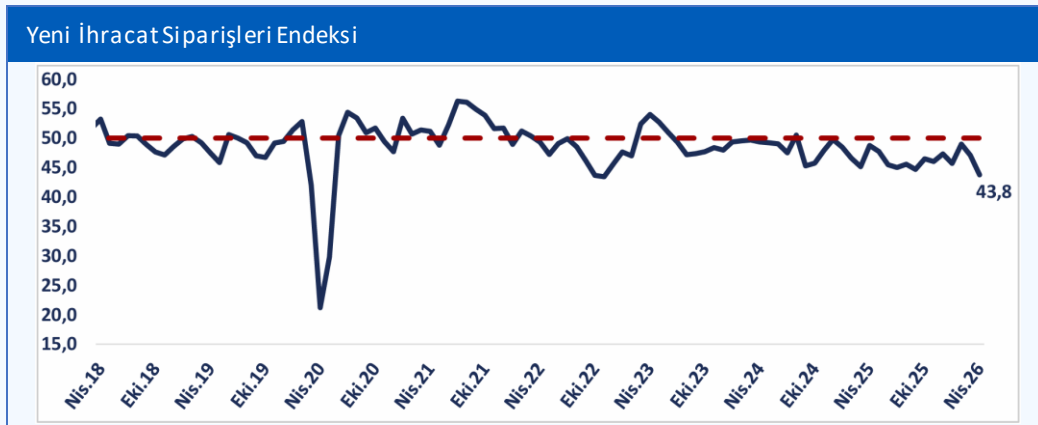
Satın Alma Yöneticileri Endeksleri (Purchasing Managers' Indices - PMI), ekonomik faaliyet koşullarının ölçümü açısından yakından takip edilen göstergeler arasında yer almaktadır. PMI'lar ekonomik koşullara ilişkin önemli bir öncü göstergedir. PMI'ların 50'den büyük olması önceki aya kıyasla bir artış olduğu anlamını taşıırken, 50'den küçük olması ise önceki aya göre düşüş olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda PMI Endeksleri ilgili ekonomi ve sektörün faaliyet koşullarındaki değişimin yönünü göstermektedir. PMI, 2026 yılı Nisan ayında 45,7 olarak gerçekleşmiştir. ¹⁶

Kaynak:Ticaret Bakanlığı

Nisan Ayında Türkiye'nin Yeni İhracat Siparişleri Tüm Sektörlerde Geriledi

Satınalma yöneticileri ile yapılan görüşme ve anketlerden elde edilen veriler analiz edilerek hazırlanan "Yeni İhracat Siparişleri Endeksi" mal ve hizmet sektörlerindeki yurt dışı talebi ölçen bir göstergedir. Bu sayede ülke ve sektör bazında ihracat talebinde zaman içinde meydana gelen değişimler takip edilebilmektedir. Endeks değerinin 50'nin altında olması talepteki düşüşü, 50'nin üstünde olması talepteki artışı ifade ederken, 50 değeri bir değişimin olmadığını göstermektedir. 2026 yılı Nisan ayında yeni ihracat siparişleri, Ortadoğu'daki savaşa bağlı talep daralması ve enflasyonist baskıların güçlenmesi nedeniyle tüm sektörlerde gerilemiş; sipariş hacmindeki düşüş mart ayına kıyasla belirgin biçimde hızlanmıştır. İhracat siparişleri endeksine ilişkin kesin değer Ticaret Bakanlığı tarafından henüz ayrıca yayımlanmamıştır.

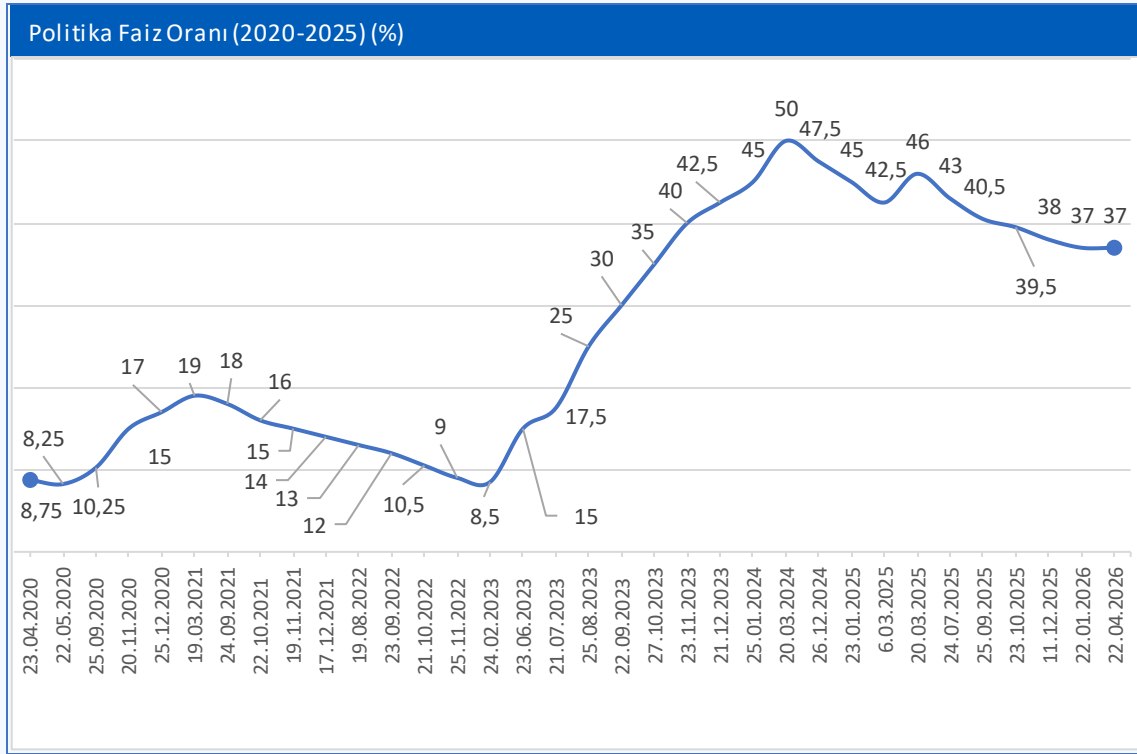

Kaynak:Ticaret Bakanlığı

¹⁶ Ticaret Bakanlığı, Ekonomik Görünüm

2026 Nisan Ayı Politika Faizi %37,0

TCMB Para Politikası Kurulu, politika faizinin Nisan ayında yüzde 37'de sabit tutulmasına karar vermiştir. Kurul ayrıca, Merkez Bankası gecelik vadede borç verme faiz oranını yüzde 40'ta, gecelik vadede borçlanma faiz oranını ise yüzde 35,5'te sabit tutmuştur. Ortadoğu'daki savaş kaynaklı jeopolitik gerilimin enerji ve emtia fiyatlarında yüksek oynaklığa neden olduğu, söz konusu unsurların enflasyon görünümü üzerinde oluşturabileceği riskleri sınırlamak amacıyla sıkı para politikası duruşunun sürdürüldüğü belirtilmiştir. Fiyat istikrarı sağlanana kadar sıkı para politikası duruşunun devam edeceği, kalıcı ve belirgin bir bozulma gözlemlenmesi halinde duruşun sıkılaştırılacağı vurgulanmıştır. ¹⁷

Kaynak: Merkez Bankası

¹⁷ TCMB Para Politikası Kurulu Basın Duyurusu [2](#)

Türkiye Dış Ticareti

Nisan ayında ihracat %22,3 artışla 25,4 milyar \$ oldu

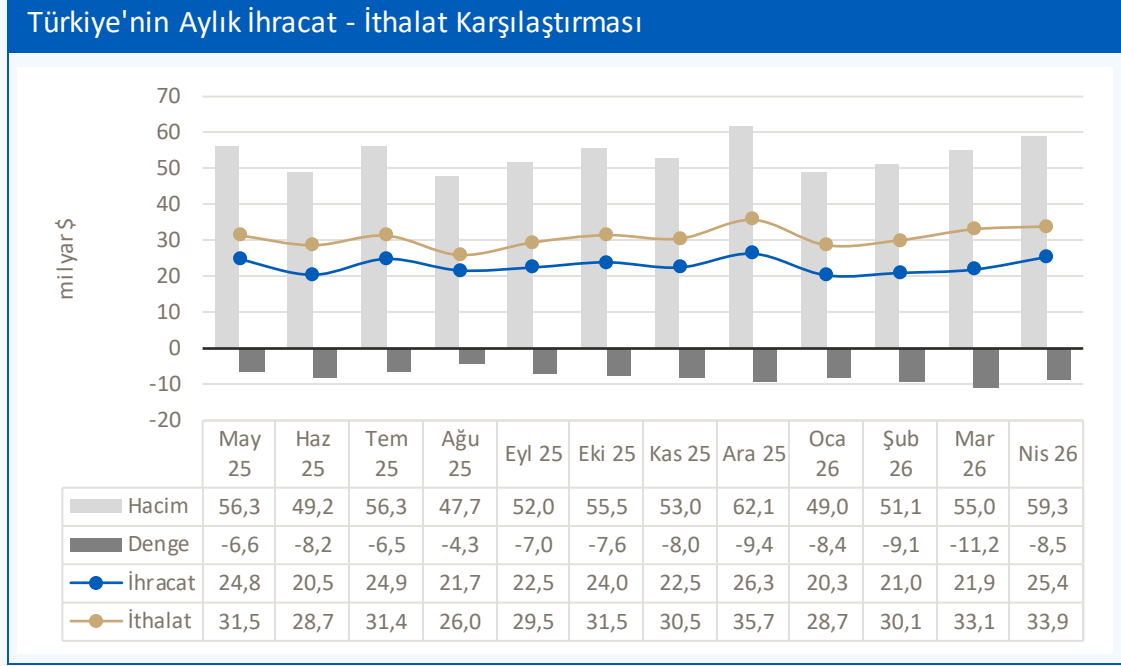
2026 yılının Nisan ayında Türkiye ihracatı %22,3 artışla 25,4 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde toplam ithalat %3,1 artışla 33,9 milyar \$'a yükselmiştir. Dış ticaret hacmi ise %10,5 artışla 59,3 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili ayda ihracatın ithalatı karşılama oranı %74,91 olarak gerçekleşmiştir. Ocak-Nisan 2026 döneminde ise Türkiye ihracatı %3 artışla 88,6 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. İthalat ise %4,3 artışla 125,8 milyar \$'a ulaşmıştır. Bu dönemde dış ticaret hacmi %3,7 değişimle 214,4 milyar \$ olmuştur. İthalatın ihracatı karşılama oranı %70,5 olarak gerçekleşmiştir. Son 12 aylık ihracat 254,8 milyar \$'a ulaşmıştır.

Türkiye Dış Ticareti				
	Nisan 2026	Değ. (%)	Ocak-Nisan 2026	Değ. (%)
İhracat (milyar \$)	25,4	22,3	88,6	3,0
İthalat (milyar \$)	33,9	3,1	125,8	4,3
Dış Ticaret Hacmi (milyar \$)	59,3	10,5	214,4	3,7
Dış Ticaret Dengesi (milyar \$)	-8,5	-29,8	-37,2	7,4
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	74,9	-	70,5	-

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Son 12 aylık dönemde aylık ortalama ihracat 23 milyar \$

Ortalama ithalat ise 30,9 milyar \$ olmuştur. Son 1 yılda en yüksek ihracat rakamına 26,3 milyar \$ ile 2025 yılı Aralık ayında erişilmiştir. En düşük ihracat ise 20,3 milyar \$ ile 2026 yılı Ocak ayında gerçekleşmiştir. En yüksek aylık ithalat 35,7 milyar \$ ile 2025 yılı Aralık ayında, en düşük ithalat ise 26 milyar \$ ile 2025 yılı Ağustos ayında olmuştur.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Nisan ayında en fazla ihracat yapılan ülke grubu 11,31 milyar \$ ile Avrupa Birliği oldu

Bölgesel bazda ülkemizin en büyük ticaret ortağı konumunda bulunan Avrupa Birliği ile ihracatımız 2026 yılı Nisan ayında geçen yıla göre %23,5 oranında artarak 11,31 milyar \$ olarak gerçekleşti. Toplam ihracat içindeki payı ise %44,5 oldu. 2026 yılı Nisan ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ikinci bölge Yakın ve Orta Doğu olup, bu bölgeye gerçekleştirilen ihracat %20,3 oranında artış ve %14,3 pay ile 3,64 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili dönemde Diğer Avrupa (AB Hariç) ülkeleri 3,5 milyar \$ ihracat, %6,3 artış ve %13,8 pay ile en fazla ihracat gerçekleştirilen 3. ülke grubu olmuştur.

Ülke Grupları İhracat Dağılımı							
Sıra	Ülke Grupları	Nisan 2026			Ocak-Nisan 2026		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Avrupa Birliği	11.314	23,5	44,5	39.309	5,0	44,4
2	Yakın ve Orta Doğu	3.644	20,3	14,3	12.907	-7,0	14,6
3	Diğer Avrupa (AB Hariç)	3.504	6,3	13,8	13.119	0,8	14,8
4	Diğer Asya	1.938	29,3	7,6	6.845	11,8	7,7
5	Kuzey Amerika	1.736	38,3	6,8	5.924	5,8	6,7
6	Kuzey Afrika	1.599	38,7	6,3	4.985	4,7	5,6
7	Diğer Afrika	844	49,2	3,3	2.808	26,2	3,2
8	Orta Amerika ve Karayipler	276	22,7	1,1	964	9,2	1,1
9	Güney Amerika	275	10,3	1,1	932	2,0	1,1
10	Avustralya ve Yeni Zelanda	166	90,4	0,7	431	22,2	0,5
	Diğerleri	106	-58,8	0,4	409	-53,7	0,5
	Toplam	25.403	22,3	100,0	88.630	3,0	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Nisan ayında en fazla ithalat yapılan ülke grubu 10,23 milyar \$ ile Avrupa Birliği

2026 yılının Nisan ayında Türkiye'nin toplamda en fazla ithalat gerçekleştirdiği ülke grubu Avrupa Birliği ülkeleri olmuştur. Avrupa Birliği ülke grubu ile ithalat Nisan ayında geçen yıla göre %5,9 oranında azalarak 10,23 milyar \$ olarak gerçekleşti. Toplam ithalat içindeki payı ise %30,2 oldu. 2026 yılı Nisan ayında en fazla ithalat gerçekleştirilen ikinci bölge Diğer Asya olup, bu bölgeye gerçekleştirilen ithalat %3,2 oranında artış ve %24,6 pay ile 8,35 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili dönemde Diğer Avrupa (AB Hariç) ülkeleri 4,91 milyar \$ ithalat, %25,5 azalış ve %14,5 pay ile en fazla ithalat gerçekleştirilen 3. ülke grubu olmuştur.

Ülke Grupları İthalat Dağılımı							
Sıra	Ülke Grupları	Nisan 2026			Ocak-Nisan 2026		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Avrupa Birliği	10.225	-5,9	30,2	37.045	0,1	29,4
2	Diğer Asya	8.347	3,2	24,6	33.168	11,0	26,4
3	Diğer Avrupa (AB Hariç)	4.913	-25,5	14,5	22.146	-9,1	17,6
4	Kuzey Amerika	1.993	31,7	5,9	6.999	21,0	5,6
5	Yakın ve Orta Doğu	1.884	-5,7	5,6	6.694	-7,1	5,3
6	Güney Amerika	932	2,8	2,7	2.952	-4,2	2,3
7	Kuzey Afrika	849	26,1	2,5	2.731	10,4	2,2
8	Diğer Afrika	288	-28,9	0,9	1.023	-29,6	0,8
9	Orta Amerika ve Karayipler	159	33,9	0,5	1.049	104,7	0,8
10	Avustralya ve Yeni Zelanda	24	-59,2	0,1	398	67,7	0,3
	Diğerleri	4.296	158,4	12,7	11.601	33,6	9,2
	Toplam	33.909	3,1	100,0	125.804	4,3	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2026 yılı Nisan ayında en fazla ihracat yapılan ülke 2,11 milyar \$ ile Almanya

2026 yılı Nisan ayında en çok ihracat yapılan ülke geçen yılın aynı dönemine göre %19,5 değişim ve 2,11 milyar \$ ile Almanya olmuştur. Toplam ihracat içindeki payı ise %8,3 olarak gerçekleşmiştir. Nisan ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ikinci ülke ise ABD olmuştur. İlgili ülkeye ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %33,6 oranında artarak 1,42 milyar \$ olarak gerçekleşmiş ve toplam ihracat içinde %5,6 oranında bir payı oluşturmuştur. En fazla ihracat gerçekleştirilen üçüncü ülke ise İtalya olmuştur. Bu ülkeye ihracat %2,5 azalarak 1,32 milyar \$ seviyesine çıkmıştır. Toplam ihracat içindeki payı ise %5,2 oranındadır.

En Fazla İhracat Yapılan 20 Ülke							
Sıra	Ülke	Nisan 2026			Ocak-Nisan 2026		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Almanya	2.112	19,5	8,3	7.564	6,7	8,5
2	ABD	1.591	38,4	6,3	5.421	5,7	6,1
3	İtalya	1.423	33,6	5,6	4.797	9,8	5,4
4	İngiltere	1.316	-2,5	5,2	5.260	-2,2	5,9
5	İspanya	1.085	28,2	4,3	3.611	8,8	4,1
6	Fransa	1.011	18,6	4	3.717	8,1	4,2
7	BAE	912	48,8	3,6	2.772	-7,6	3,1
8	Irak	829	-0,4	3,3	3.156	-15,9	3,6
9	Hollanda	797	26,2	3,1	2.594	0,4	2,9
10	Romanya	729	15,4	2,9	2.570	-6,4	2,9
11	Polonya	623	22,3	2,5	2.244	11,5	2,5
12	Bulgaristan	549	17,7	2,2	1.941	1,8	2,2
13	Rusya Federasyonu	548	0,2	2,2	2.021	-7,5	2,3
14	Belçika	508	21,6	2	1.648	4,1	1,9
15	Mısır	486	76,7	1,9	1.534	20,6	1,7
16	Yunanistan	401	-13,7	1,6	1.421	-22,9	1,6
17	Libya	382	52,1	1,5	1.072	3,0	1,2
18	Ukrayna	370	14,8	1,5	1.223	2,3	1,4
19	Fas	335	0,7	1,3	1.248	5,6	1,4
20	Çin	320	30,0	1,3	1.322	34,9	1,5
	Liste Toplamı	16.327	20,3	64,3	57.135	2,0	64,5
	Diğer	9.076	25,9	35,7	31.495	4,7	35,5
	Toplam	25.403	22,3	100	88.630	3,0	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2026 yılı Nisan ayında en fazla ithalat yapılan ülke 4,48 milyar \$ ile Çin

2026 yılı Nisan ayında en çok ithalat yapılan ülke geçen yılın aynı dönemine göre %7,3 değişim ve 4,48 milyar \$ ile Çin olmuştur. Toplam ithalat içindeki payı ise %13,2 olarak gerçekleşmiştir. Nisan ayında en fazla ithalat gerçekleştirilen ikinci ülke ise Rusya olmuştur. İlgili ülkeye ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %14,8 oranında azalarak 2,36 milyar \$ olarak gerçekleşmiş ve toplam ithalat içinde %7 oranında bir payı oluşturmuştur. En fazla ithalat gerçekleştirilen üçüncü ülke ise Almanya olmuştur. Bu ülkeye ithalat %26,8 artarak 1,85 milyar \$ seviyesine çıkmıştır. Toplam ithalat içindeki payı ise %5,5 oranındadır.

En Fazla İthalat Yapılan 20 Ülke							
Sıra	Ülke	Nisan 2026			Ocak-Nisan 2026		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Çin	4.478	7,3	13,2	17.646	11,6	14
2	Rusya Federasyonu	2.590	-27,7	7,6	11.677	-22,8	9,3
3	Almanya	2.363	-14,8	7	8.982	-2,9	7,1
4	ABD	1.851	26,8	5,5	6.531	20,5	5,2
5	İtalya	1.343	-12,6	4	4.809	-7,8	3,8
6	Fransa	1.306	7,4	3,8	4.109	-6,7	3,3
7	İspanya	969	6,7	2,9	3.258	2,9	2,6
8	İsviçre	962	-45,8	2,8	5.541	12,3	4,4
9	Güney Kore	841	-5,4	2,5	3.274	3,4	2,6
10	İngiltere	642	4,9	1,9	2.322	6,9	1,8
11	Brezilya	639	18,3	1,9	1.894	18,9	1,5
12	Polonya	627	9,3	1,8	2.380	25,4	1,9
13	BAE	556	-38,4	1,6	2.419	-25,7	1,9
14	Hindistan	522	-11,8	1,5	2.098	3,6	1,7
15	Kazakistan	489	19,6	1,4	2.118	61,0	1,7
16	Suudi Arabistan	480	41,8	1,4	1.270	20,2	1
17	Mısır	458	37,5	1,4	1.452	12,1	1,2
18	Hollanda	433	-22,7	1,3	1.549	-13,9	1,2
19	Çekya	419	11,5	1,2	1.376	7,9	1,1
20	Malezya	412	3,5	1,2	1.768	5,0	1,4
	Liste Toplamı	22.379	-6,6	66	86.474	0,7	68,7
	Diğer	11.530	29,0	34	39.330	13,0	31,3
	Toplam	33.909	3,1	100	125.804	4,3	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Nisan ihracatında otomotiv, kimya ve elektrik-elektronik ilk üçte yer aldı

Nisan ayında Türkiye ihracatında ilk üç sektör sırasıyla Otomotiv Endüstrisi, Kimyevi Maddeler ve Mamulleri ile Elektrik ve Elektronik oldu. Otomotiv Endüstrisi, Nisan 2025'te 3,9 milyar dolar ihracatla toplam ihracattan %17,3 pay alarak ilk sırada yer aldı ve yıllık bazda %22,7 artış kaydetti. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri sektörü 3,1 milyar dolar ihracat ve %14,0 pay ile ikinci sırada yer alırken, ihracatını %19,3 artırdı. Elektrik ve Elektronik sektörü ise 1,8 milyar dolar ihracat, %8,0 pay ve %28,5 artış ile üçüncü sırada konumlandı.

Türkiye İhracatının Sektörel Dağılımı (Milyon USD)									
Sıra	SEKTÖRLER	1 - 30 NISAN				1 OCAK - 30 NISAN			
		2024	2025	Değişim (%)	Pay (%)	2024	2025	Değişim (%)	Pay (%)
1	Otomotiv Endüstrisi	3,1	3,9	22,7	17,3	12,6	13,7	8,9	17,6
2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2,6	3,1	19,3	14,0	10,4	10,8	4,5	13,9
3	Elektrik ve Elektronik	1,4	1,8	28,5	8,0	5,4	6,0	11,6	7,7
4	Hazır giyim ve Konfeksiyon	1,2	1,5	18,4	6,5	5,4	5,3	-1,5	6,8
5	Çelik	1,3	1,4	10,6	6,5	5,3	5,2	-1,5	6,7
6	Demir ve Demir Dışı Metaller	1,1	1,4	26,1	6,1	4,2	4,7	10,0	6,0
7	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1,0	1,1	16,3	5,0	4,2	3,9	-5,2	5,1
8	Makine ve Aksamları	0,9	1,0	20,3	4,6	3,4	3,6	7,1	4,6
9	Savunma ve Hava Cılık Sanayii	0,5	1,0	78,8	4,3	2,2	2,9	28,0	3,7
10	Tekstil ve Hammaddeleri	0,8	0,9	16,3	4,0	3,2	3,1	-1,9	4,0
11	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	0,6	0,7	13,2	3,2	2,5	2,5	-1,8	3,2
12	Madencilik Ürünleri	0,5	0,7	43,0	3,0	1,8	2,2	21,8	2,9
13	İklimlendirme Sanayii	0,6	0,7	11,2	3,0	2,4	2,4	-0,9	3,1
14	Mücevher	0,5	0,6	19,6	2,7	3,1	2,0	-35,7	2,6
15	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	0,4	0,4	10,5	1,9	1,4	1,5	3,7	1,9
16	Gemi, Yat ve Hizmetleri	0,1	0,4	172,4	1,6	0,5	0,9	103,9	1,2
17	Fındık ve Mamulleri	0,2	0,3	59,7	1,5	0,8	1,0	17,0	1,3
18	Yaş Meyve ve Sebze	0,2	0,3	39,9	1,5	1,2	1,6	35,6	2,1
19	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	0,3	0,3	11,6	1,4	1,2	1,3	11,1	1,6
20	Halı	0,2	0,2	19,2	1,1	0,9	0,9	-2,1	1,1
21	Meyve Sebze Mamulleri	0,2	0,2	6,3	0,9	0,8	0,8	-4,8	1,0
22	Kuru Meyve ve Mamulleri	0,1	0,1	1,3	0,6	0,6	0,5	-10,4	0,7
23	Deri ve Deri Mamulleri	0,1	0,1	20,6	0,6	0,5	0,5	-6,4	0,6
24	Tütün	0,1	0,1	5,3	0,4	0,3	0,3	-0,9	0,4
25	Zeytin ve Zeytinyağı	0,0	0,0	1,9	0,2	0,2	0,1	-30,5	0,2
26	Süs Bitkileri ve Mamulleri	0,0	0,0	10,6	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	T O P L A M (TİM*)	18,1	22,3	23,1	100,0	74,6	77,9	4,4	100,0
	İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı	2,7	3,1	16,3	12,4	11,5	10,7	-6,6	12,1
	GENEL İHRACAT TOPLAMI	20,8	25,4	22,3	100,0	86,1	88,6	3,0	100,0

Fasıl bazında en fazla ihracat yapılan ürün grubu 'Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı'

Nisan ayında fasıl bazında en fazla ihracat yapılan ürün gruplarında ilk sırada 3,4 milyar \$ ile Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı yer almaktadır. Geçen yıla göre bu ürün grubundaki ihracat %25,2 artmıştır. Bu ürün grubunu Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları ürün grubundaki ihracat %14,6 artış ve 2,4 milyar \$ ile takip etmektedir. Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı ürün grubundaki ihracat ise bir önceki yıla göre %32,8 artışla 1,8 milyar \$ olarak gerçekleşerek bu dönemde en fazla ihracat gerçekleştirilen 3. ürün grubu olmuştur.

En Fazla İhracat Yapılan 20 Fasıl

Sıra	Fasıl Kodu	Fasıl Açıklaması	Nisan 2026		Ocak-Nisan 2026	
			İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)
1	87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	3.353	25,2	11.942	10,2
2	84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	2.373	14,6	8.434	4,7
3	85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	1.750	32,8	6.058	12,9
4	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	1.303	-2,3	4.579	-16,1
5	71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.222	32,6	3.859	-21,8
6	39	Plastikler ve mamulleri	1.196	29,7	3.826	6,8
7	72	Demir ve çelik	967	12,7	3.418	-3,0
8	73	Demir veya çelikten eşya	848	14,6	3.117	4,1
9	61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	806	16,4	2.977	-0,4
10	8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	628	52,2	2.389	14,1
11	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	597	31,6	1.941	9,7
12	62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	588	16,0	2.219	-4,0
13	93	Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	535	163,1	1.771	86,0
14	89	Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar	434	160,8	1.090	61,5
15	94	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	424	8,2	1.557	-4,9
16	74	Bakır ve bakırdan eşya	368	14,8	1.467	26,1
17	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	368	8,6	1.334	0,8
18	25	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	351	30,1	1.094	13,5
19	20	Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	323	18,5	1.263	7,5
20	15	Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar, hazır yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	305	37,1	947	2,7
		Liste Toplamı	18.737	24,2	65.283	4,1
		Diğer	6.666	17,2	23.347	0,0
		Toplam	25.403	22,3	88.630	3,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Fasıl bazında en fazla ithalat yapılan ürün grubu 'Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar'

Nisan ayında fasıl bazında en fazla ithalat yapılan ürün gruplarında ilk sırada 6,5 milyar \$ ile Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar yer almaktadır. Geçen yıla göre bu ürün grubundaki ithalat %28,1 artmıştır. Bu ürün grubunu Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları ürün grubundaki ithalat %7,1 artış ve 3,9 milyar \$ ile takip etmektedir. Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı ürün grubundaki ithalat ise bir önceki yıla göre %11,8 artışla 2,8 milyar \$ olarak gerçekleşerek bu dönemde en fazla ithalat gerçekleştirilen 3. ürün grubu olmuştur.

En Fazla İthalat Yapılan 20 Fasıl						
Sıra	Fasıl Kodu	Fasıl Açıklaması	Nisan 2026 İthalat (milyon \$)	Nisan 2026 Değişim (%)	Ocak-Nisan 2026 İthalat (milyon \$)	Ocak-Nisan 2026 Değişim (%)
1	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	6.495	28,1	22.221	-5,1
2	84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler vs	3.903	7,1	14.144	10,4
3	85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	2.830	11,8	10.661	14,8
4	87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	2.829	-17,7	10.186	-7,7
5	72	Demir ve çelik	2.047	3,7	7.434	4,4
6	39	Plastikler ve mamulleri	1.528	-2,0	5.175	-2,4
7	71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.447	-53,0	9.579	0,8
8	29	Organik kimyasal ürünler	863	7,4	3.155	3,9
9	74	Bakır ve bakırdan eşya	824	21,7	3.102	32,7
10	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	755	-2,3	2.507	12,9
11	90	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	723	14,6	2.668	11,0
12	30	Eczacılık ürünleri	634	14,9	2.364	16,8
13	10	Hububat	477	88,1	1.442	92,9
14	12	Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	464	-3,1	1.461	1,6
15	73	Demir veya çelikten eşya	453	30,3	1.578	14,5
16	23	Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	408	109,8	1.119	26,7
17	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	386	0,1	1.392	-2,2
18	15	Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar, hazır yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	362	24,1	1.195	3,8
19	88	Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçalar	345	-2,7	1.307	-10,1
20	38	Muhtelif kimyasal maddeler (bi odizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	294	-5,3	1.178	0,0
		Liste Toplamı	28.066	2,6	103.868	3,7
		Diğer	5.843	5,5	21.936	6,9
		Toplam	33.909	3,1	125.804	4,3

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Yüksek teknolojili ürünlerin ihracatı Nisan ayında %26,9 arttı

Türkiye ihracatı teknoloji yoğunluğuna göre incelendiğinde, Nisan ayında Yüksek Teknolojili Ürünler ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %26,9 artışla ve %3,6 payla 0,87 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Orta Yüksek Teknolojili Ürünler ihracatı ise %28,4 artışla ve %40,9 payla 9,78 milyar \$'a ulaşmıştır. Orta Düşük Teknolojili Ürünler ihracatı geçen yıla kıyasla %18,8 artışla ve %28,2 payla 6,74 milyar \$ olmuştur. Düşük Teknolojili Ürünler ihracatı bu dönemde %15,9 değişim ve %27,3 pay ile 6,54 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün İhracatı							
Sınıflama Kodu	İmalat Sanayi Teknoloji Sınıfı Açıklaması	Nisan 2026			Ocak-Nisan 2026		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yüksek Teknolojili Ürünler	865	26,9	3,6	2.848	-0,7	3,4
2	Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	9.782	28,4	40,9	33.805	11,5	40,7
3	Orta Düşük Teknolojili Ürünler	6.741	18,8	28,2	23.180	0,9	27,9
4	Düşük Teknolojili Ürünler	6.541	15,9	27,3	23.158	-5,9	27,9
	Toplam	23.929	22,0	100,0	82.991	2,7	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Yüksek teknolojili ürünlerin ithalatı Nisan ayında %13 arttı

Türkiye ithalatı teknoloji yoğunluğuna göre incelendiğinde, Nisan ayında Yüksek Teknolojili Ürünler ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %13 artışla ve %11,6 payla 3,11 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Orta Yüksek Teknolojili Ürünler ithalatı ise %1,4 azalışla ve %44,8 payla 11,96 milyar \$'a ulaşmıştır. Orta Düşük Teknolojili Ürünler ithalatı geçen yıla kıyasla %4,2 azalışla ve %30,8 payla 8,21 milyar \$ olmuştur. Düşük Teknolojili Ürünler ithalatı bu dönemde %-1,3 değişim ve %12,8 pay ile 3,41 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün İthalatı							
Sınıflama Kodu	İmalat Sanayi Teknoloji Sınıfı Açıklaması	Nisan 2026			Ocak-Nisan 2026		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yüksek Teknolojili Ürünler	3.109	13,0	11,6	11.951	11,1	11,9
2	Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	11.963	-1,4	44,8	43.494	4,0	43,5
3	Orta Düşük Teknolojili Ürünler	8.209	-4,2	30,8	32.611	8,9	32,6
4	Düşük Teknolojili Ürünler	3.412	-1,3	12,8	11.973	-4,0	12,0
	Toplam	26.693	-0,8	100,0	100.030	5,3	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Ülke Gruplarında Yer Alan Ülkeler

Avrupa Birliği 27: Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çekya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan

Yakın ve Orta Doğu: Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, İran, İsrail, Katar, Kuveyt, Lübnan, Oman, Suriye, Suudi Arabistan, Ürdün, Yemen

Diğer Avrupa (AB Hariç): Arnavutluk, Andorra, Beyaz Rusya (Belarus), Bosna-Hersek, Karadağ, Kuzey Makedonya, Norveç, Rusya, San Marino, Sırbistan, İsviçre, Ukrayna, Birleşik Krallık, İzlanda, Lihtenştayn, Moldova, Monako, Kosova, Vatikan

Diğer Asya: Afganistan, Azerbaycan, Bangladeş, Bhutan, Brunei, Çin, Ermenistan, Filipinler, Gürcistan, Hindistan, Endonezya, Japonya, Kamboçya, Kazakistan, Kırgızistan, Kuzey Kore, Güney Kore, Laos, Malezya, Maldivler, Moğolistan, Myanmar, Nepal, Pakistan, Singapur, Sri Lanka, Tacikistan, Tayland, Türkmenistan, Özbekistan, Vietnam, Doğu Timor

Kuzey Amerika: Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Meksika

Kuzey Afrika: Cezayir, Mısır, Libya, Fas, Sudan, Tunus, Batı Sahra

Diğer Afrika: Angola, Benin, Botsvana, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Komorlar, Kongo Cumhuriyeti, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Cibuti, Ekvator Ginesi, Eritre, Esvatini, Etiyopya, Gabon, Gambiya, Gana, Gine, Gine-Bissau, Fildişi Sahili, Kenya, Lesotho, Liberya, Madagaskar, Malavi, Mali, Moritanya, Mauritius, Mozambik, Namibya, Nijer, Nijerya, Ruanda, Sao Tome ve Principe, Senegal, Seyşeller, Sierra Leone, Somali, Güney Afrika, Güney Sudan, Tanzanya, Togo, Uganda, Zambiya, Zimbabve

Orta Amerika ve Karayipler: Antigua ve Barbuda, Bahamalar, Barbados, Belize, Kosta Rika, Küba, Dominika, Dominik Cumhuriyeti, El Salvador, Grenada, Guatemala, Haiti, Honduras, Jamaika, Nikaragua, Panama, Saint Kitts ve Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Trinidad ve Tobago

Güney Amerika: Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Kolombiya, Ekvador, Guyana, Paraguay, Peru, Surinam, Uruguay, Venezuela

Küresel Emtia Fiyatları

Genel Değerlendirme

Nisan 2026 itibarıyla emtia piyasalarında ana görünüm, jeopolitik risklerin fiyatlamalar üzerindeki etkisinin yeniden belirginleştiği, ancak tüm emtia gruplarının aynı yönde ve aynı hızda hareket etmediği bir tabloya işaret etmektedir. Orta Doğu'da derinleşen çatışma ortamı, Hürmüz Boğazı üzerinden geçen sevkiyatların aksaması ve Körfez bölgesindeki üretim kayıpları, özellikle enerji piyasalarında sert bir arz şoku yaratmıştır. Dünya Bankası'nın Nisan 2026 tarihli raporuna göre, emtia fiyatlarının 2026'da yıllık bazda ortalama %16 artması beklenmektedir. Bu, 2022'den bu yana ilk kez yıllık artış anlamına gelmektedir.

Enerji Piyasalarında Arz Güvenliği Öne Çıkıyor

Bu görünümün merkezinde enerji piyasaları yer almaktadır. Brent petrol fiyatı, şubat sonunda 72 dolar/varil seviyesindeyken mart sonunda 118 dolar/varile yükselmiş ve tarihteki en sert aylık artışlardan birini kaydetmiştir. Dünya Bankası, Brent petrolün 2026 yılı ortalamasını 86 dolar/varil olarak öngörmektedir. Bu tahmin, ocak ayındaki beklentilere göre 26 dolarlık yukarı yönlü revizyona işaret etmektedir. Enerji fiyat endeksinde ise 2026 için %24'lük artış beklenmektedir. Bu tablo, petrol fiyatlarındaki yükselişin yalnızca kısa vadeli bir piyasa tepkisi olmadığını, aynı zamanda enerji arz güvenliğinin yeniden fiyatlandığını göstermektedir.

Doğal Gazda LNG Kaynaklı Baskı Artıyor

Doğal gaz piyasasında da benzer bir baskı öne çıkmaktadır. Hürmüz Boğazı üzerinden LNG sevkiyatlarının aksaması, özellikle Avrupa ve Asya'da fiyatların sert yükselmesine yol açmıştır. Avrupa doğal gaz fiyatlarının 2026'da yıllık bazda yaklaşık %25 artması beklenirken, Japonya LNG fiyatları için öngörülen artış %33'e yaklaşmaktadır. Bu durum, enerji krizinin yalnızca petrol piyasasıyla sınırlı olmadığını, gaz ve elektrik üretimi maliyetleri üzerinden sanayi ve hane halkı maliyetlerine de yayılabileceğini göstermektedir.

Sanayi Metallerinde Seçici Yükseliş Görülüyor

Sanayi metalleri tarafında daha seçici bir yükseliş görünümü öne çıkmaktadır. Alüminyum, bakır ve kalay gibi metallerde fiyatların 2026'da tarihi yüksek seviyelere ulaşabileceği öngörülmektedir. Dünya Bankası, metal ve mineral fiyat endeksinin 2026'da %17 artmasını beklemektedir. Baz metallerdeki artış beklentisi ise %19'un üzerindedir. Bu yükseliş yalnızca jeopolitik risklerden kaynaklanmamaktadır. Elektrikli araçlar, yenilenebilir enerji yatırımları, veri merkezleri, yapay zeka altyapısı ve savunma harcamaları gibi alanlar, metal talebini yapısal olarak desteklemektedir.

Her Metal Aynı Hikayeyi Anlatmıyor

Sanayi metalleri içinde de tam bir bütünlükten söz etmek mümkün değildir. Alüminyum, Körfez bölgesindeki üretim ve enerji girdisi hassasiyeti nedeniyle daha güçlü bir risk primi taşıırken, bakırda küresel büyüme beklentileri ve Çin kaynaklı talep görünümü belirleyici olmaya devam etmektedir. Demir cevheri tarafında ise daha zayıf bir tablo söz konusudur. Çin'de gayrimenkul sektöründeki zayıflık ve inşaat faaliyetlerindeki durgunluk, demir cevheri

fiyatlarını aşağı yönlü baskılamaktadır. Bu durum, emtia piyasalarının tek bir başlık altında değerlendirilmesinin yanıltıcı olabileceğini göstermektedir.

Değerli Metallerde Güvenli Liman Etkisi Sürüyor

Değerli metallerde ise farklı bir hikaye izlenmektedir. Altın, gümüş ve platin fiyatları 2025'teki güçlü yükselişin ardından 2026'da da yüksek seviyelerini korumaktadır. Dünya Bankası, değerli metaller fiyat endeksinde 2026 için %42'lik artış beklemektedir. Altın fiyatının 4.700 dolar/ons, gümüşün 70 dolar/ons, platinin ise 1.950 dolar/ons düzeyine ulaşabileceği tahmin edilmektedir. Bu fiyatlamada jeopolitik belirsizlik, güvenli liman talebi, merkez bankası alımları ve sanayi kullanımındaki artış birlikte rol oynamaktadır. Ancak değerli metallerdeki yükseliş çizgisel değildir. Faiz beklentileri, doların seyri ve spekülasyonlar kısa vadede sert dalgalanmalara yol açabilmektedir.

Gübre Fiyatları Tarımsal Maliyetleri Baskılıyor

Enerjideki bu hareketin en önemli yansımalarından biri gübre piyasalarında görülmektedir. Körfez bölgesi, özellikle üre ve kimyasal girdiler açısından küresel tedarikte kritik bir konuma sahiptir. Dünya Bankası tahminlerine göre gübre fiyat endeksinin 2026'da %31 artması beklenmektedir. Üre fiyatındaki artış beklentisi ise yaklaşık %60 düzeyindedir. Bu gelişme, tarımsal üretim maliyetleri açısından önemlidir. Çünkü enerji ve doğal gaz fiyatlarındaki yükseliş, gübre maliyetlerini artırmakta, gübre maliyetleri de gıda fiyatları üzerinde gecikmeli fakat güçlü bir baskı oluşturabilmektedir.

Tarımsal Emtialarda Dolaylı Maliyet Etkisi Öne Çıkıyor

Buna rağmen tarımsal emtialarda tablo enerji ve gübre kadar sert değildir. Gıda fiyat endeksinde 2026 için yaklaşık %2'lik sınırlı bir artış beklenmektedir. Bunun temel nedeni, mevcut şokun doğrudan büyük gıda üreticisi bölgelerden değil, daha çok enerji ve lojistik bağlantılarından kaynaklanmasıdır. Bu nedenle gıda fiyatlarında ana risk, buğday veya mısır gibi ürünlerde doğrudan arz kaybından çok, yakıt, navlun ve gübre maliyetleri üzerinden oluşan maliyet baskısıdır. Palm yağı ve soya yağı gibi biyoyakıtla bağlantılı ürünlerde ise enerji fiyatlarındaki artışa bağlı olarak daha belirgin yükselişler beklenmektedir.

Emtia Piyasalarında Tek Yönlü Değil, Ayrışan Bir Döngü Var

Sonuç olarak, Nisan 2026 itibarıyla emtia piyasalarında yukarı yönlü riskler belirginleşmiş durumdadır. Ancak bu yükseliş homojen değildir. Enerji ve gübre piyasalarında arz güvenliği kaynaklı güçlü bir fiyat baskısı öne çıkarken, sanayi metalleri yapısal talep ve arz kırılganlığı arasında şekillenmektedir. Değerli metallerde güvenli liman talebi destekleyici olsa da oynaklık yüksek kalmaktadır. Tarımsal emtialarda ise doğrudan arz şokundan çok enerji, gübre ve lojistik maliyetleri üzerinden dolaylı baskı izlenmektedir. Bu nedenle emtia piyasalarını değerlendirirken tek bir fiyat hareketine değil, enerji, gıda, metal ve finansal koşullar arasındaki geçişkenliğe birlikte bakmak gerekmektedir.¹⁸

¹⁸ Reuters, The commodities supercycle is here. How might investors participate? [↗](#)

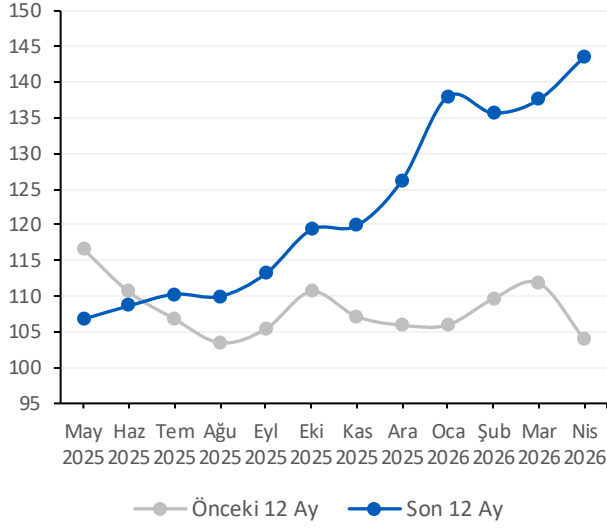
Dünya Bankası tarafından yayınlanan küresel emtia fiyatları verilerine göre;¹⁹

- Enerji fiyatları endeksi bir önceki aya göre %12 artmıştır. Yıllık bazda ise enerji fiyatları endeksi %10,3 düşmüştür. Doğalgaz fiyatları bir önceki aya göre %15,7 azalırken, yıllık bazda azalış oranı %26,2 olmuştur. Ortalama Petrol fiyatları ise aylık bazda %40,5 yükselirken geçen yılın Mart ayına göre fiyatlar %35,2 artmıştır.
- Metal fiyatları endeksi bir önceki aya göre %9,3 artmıştır. Yıllık bazda ise Metal fiyatları endeksi %30,2 yükselmiştir. Alüminyum fiyatları bir önceki aya göre %10 artarken, yıllık bazda artış oranı %26,9 olmuştur. Bakır fiyatları ise aylık bazda %3,3 düşerken, yıllık bazda fiyatlar %28,6 artmıştır. Demir fiyatları aylık bazda %5,7 oranında artarken, yıllık bazda fiyatlar %4,3 oranında yükselmiştir.
- Değerli Metal emtia fiyatları endeksi bu ay bir önceki aya kıyasla %17 oranında yükselmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre endeks değeri %94,1 artmıştır. Altın fiyatları 2026 yılının Mart ayında bir önceki aya göre %3,3 azalırken, Gümüş fiyatlarında azalış oranı %5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise Altın fiyatları %62,8 yükselmiştir. Gümüş fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre %134,7 artmıştır.
- Gıda Emtia Fiyatları Endeksi aylık bazda %1,4 oranında artarken, Tarım Fiyatları Endeksi %0,4 oranında azalmıştır. Yıllık bazda değerlendirildiğinde ise Gıda Emtia Fiyatları Endeksi %3 oranında düşmüş, Tarım Fiyatları Endeksi ise %8,7 oranında azalmıştır.

¹⁹ “Yıllık” değişimler 2026 yılı Mart ayındaki değerlerin bir önceki yılın aynı ayına göre ortalama değişimini, “Aylık” değişimler ise 2026 yılı Mart ayındaki değerlerin bir önceki aya göre ortalama değişimini ifade etmektedir.

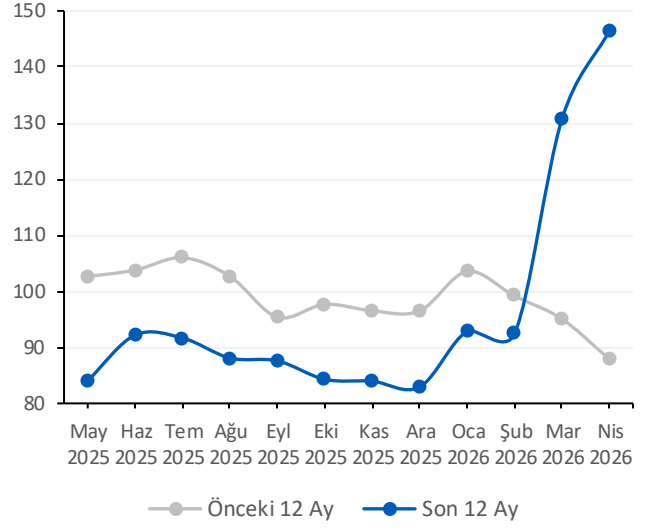
Metal Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

Yıllık: %38,1↑ Aylık: %4,4↑

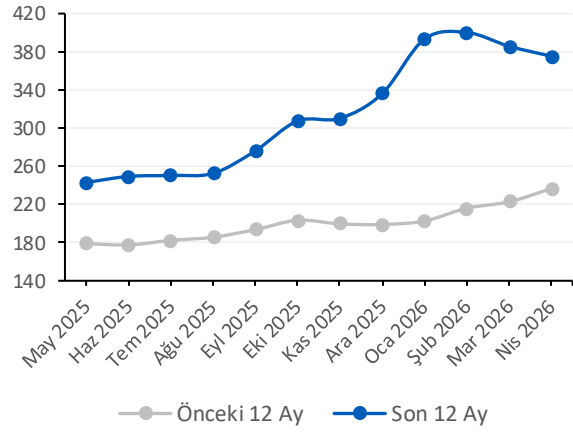
Enerji Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

Yıllık: %66,6↑ Aylık: %12,1↑

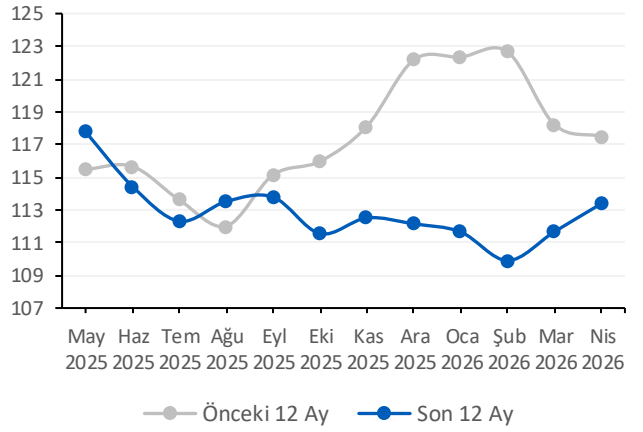
Değerli Metal Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık

Yıllık: %58,6↑ Aylık: %2,7↓

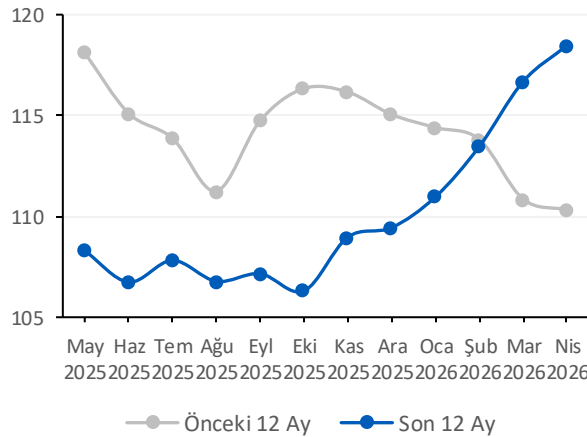
Tarımsal Emtia Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık

Yıllık: %3,5↓ Aylık: %1,5↑

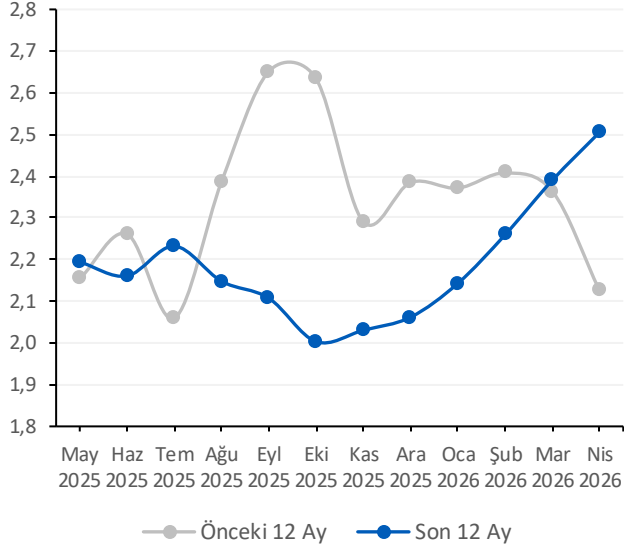
Gıda Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

Yıllık: %7,4↑ Aylık: %1,5↑

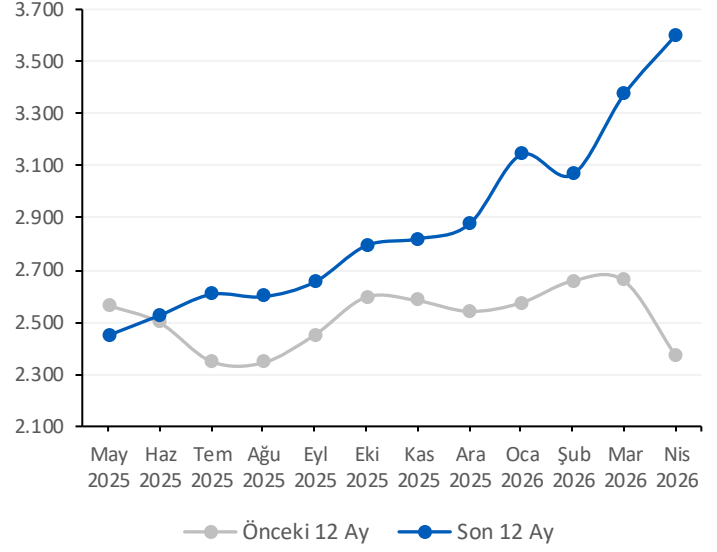
Kauçuk Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/kg)

Yıllık: %17,9↑ Aylık: %4,8↑

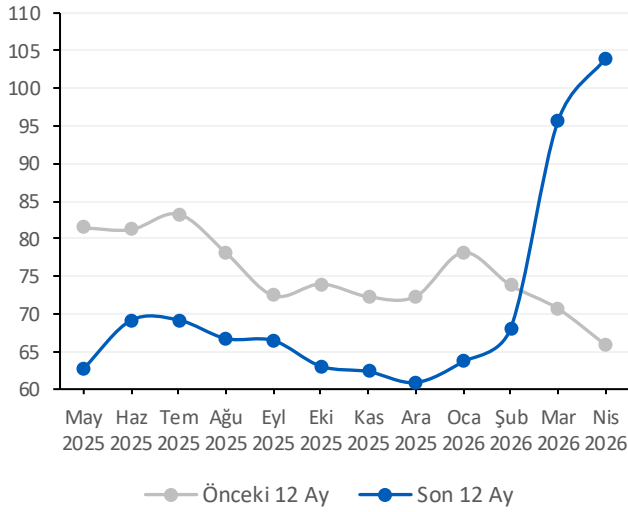
Alüminyum Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ton)

Yıllık: %51,8↑ Aylık: %6,7↑

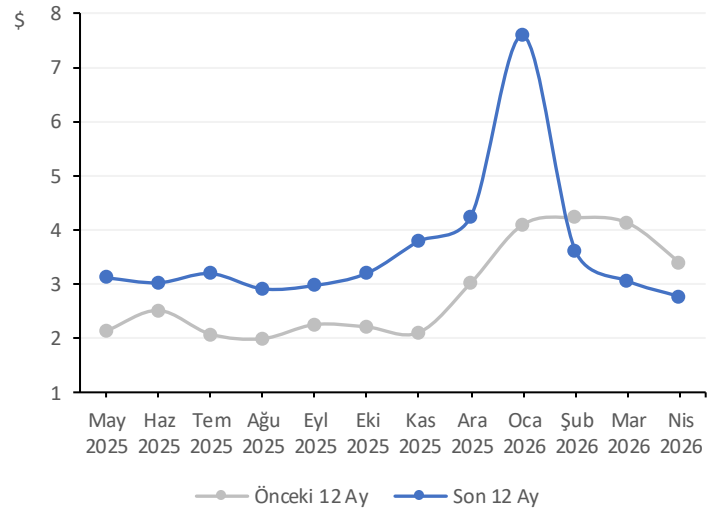
Petrol Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/varil)

Yıllık: %57,7↑ Aylık: %8,7↑

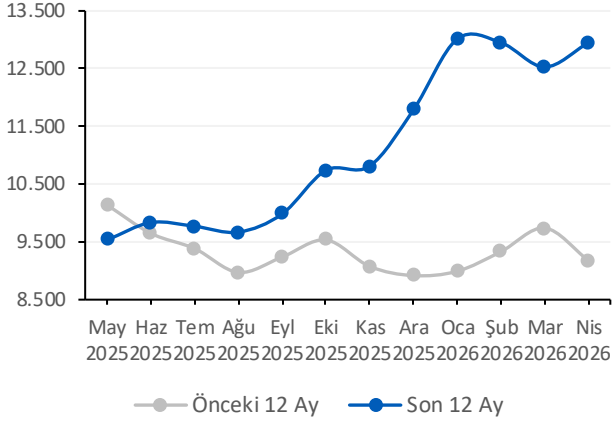
Doğalgaz Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/mmbtu)

Yıllık: %18,6↓ Aylık: %9,5↓

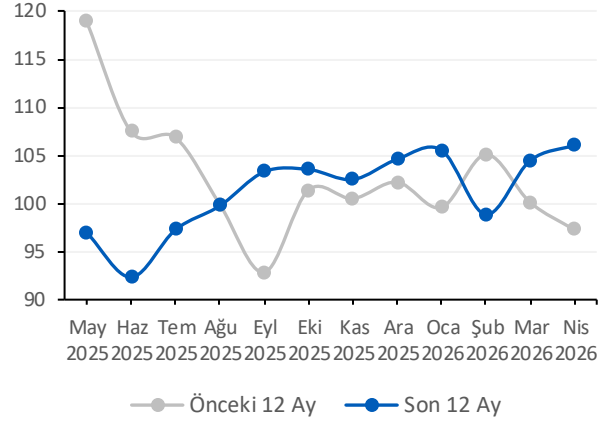
Bakır Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ton)

Yıllık: %41,1↑ Aylık: %3,4↑

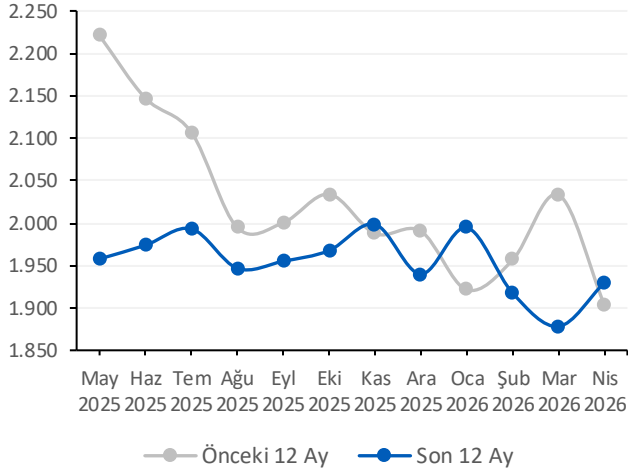
Demir Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/kuru ton)

Yıllık: %9,1↑ Aylık: %1,5↑

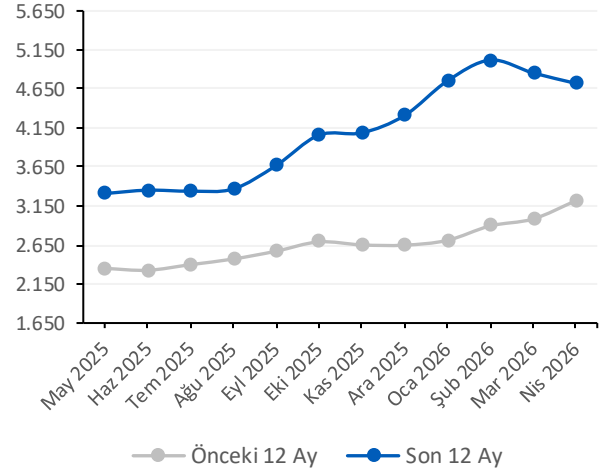
Kurşun Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ton)

Yıllık: %1,4↑ Aylık: %2,8↑

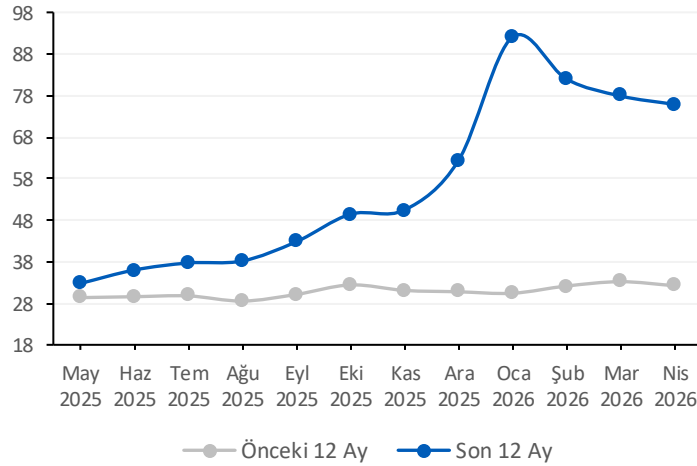
Altın Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ons)

Yıllık: %46,7↑ Aylık: %2,8↓

Gümüş Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ons)

Yıllık: %135,4↑ Aylık: %2,6↓

Temel Emtia Fiyatları Değişimi

Değer: ABD Doları		2024				2025				Oca.- Mar. 2025 Ort.	Oca.- Mar. 2026 Ort.	Yıllık Ort. Değ.(%)	Mar. 2025	Mar. 2026	Yıllık Değ.(%)	Şub. 2026	Mar. 2026	Aylık Değ.(%)
Emtia	Birim	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4									
Doğalgaz*	mmBtu	2,7	2,2	2,6	2,7	2,1	2,1	2,1	2,4	4,0	4,3	7,4	3,4	2,8	-19	3,1	2,8	-9,5
Petrol**	varil	81,4	78,2	86,8	84,0	83,1	84,9	80,2	74,6	72,1	82,8	14,8	65,9	103,9	57,7	95,6	103,9	8,7
Kauçuk	kg	1,61	1,54	1,51	1,65	2,07	2,23	2,37	2,44	2,32	2,32	0,3	2,13	2,51	17,9	2,39	2,51	4,8
Alüminyum	ton	2.405	2.266	2.160	2.192	2.199	2.523	2.381	2.573	2.565	3.295	28,4	2.372	3.600	51,8	3.373	3.600	6,7
Bakır	ton	8.944	8.474	8.368	8.176	8.444	9.751	9.198	9.175	9.310	12.861	38,1	9.177	12.951	41,1	12.529	12.951	3,4
Demir	ton	126,1	112,0	115,2	129,0	123,3	113,0	99,9	101,4	100,5	103,7	3,2	97,2	106,1	9,1	104,5	106,1	1,5
Kurşun	ton	2.137	2.119	2.172	2.116	2.074	2.166	2.034	2.004	1.954	1.930	-1,2	1.903	1.930	1,4	1.878	1.930	2,8
Altın	ons	1.888	1.978	1.929	1.976	2.072	2.336	2.480	2.663	2.951	4.837	63,9	3.218	4.721	46,7	4.856	4.721	-2,8
Gümüş	ons	22,5	24,2	23,6	23,2	23,4	28,8	29,5	31,4	32,0	81,9	156,1	32,2	75,9	135,4	77,9	75,9	-2,6

Ana Grup Emtia Endeksleri Değişimleri

Emtia Endeksleri	2010 Baz Yıl	2024				2025				Oca.- Mar. 2025 Ort.	Oca.- Mar. 2026 Ort.	Yıllık Ort. Değ. (%)	Mar. 2025	Mar. 2026	Yıllık Değ. (%)	Şub. 2026	Mar. 2026	Aylık Değ. (%)
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4									
Enerji	100	111,1	100,4	109,1	107,2	102,5	105,3	101,3	96,9	99,2	105,4	6,2	103,5	92,8	-10,3	82,9	92,8	12,0
Metal	100	117,3	109,1	105,9	103,5	105,1	120,8	113,8	116,9	109,2	137,1	25,6	106,0	138,0	30,2	126,3	138,0	9,3
Değerli Metal	100	143,1	150,5	146,6	149,2	155,4	177,5	187,2	200,6	213,8	393,1	83,9	202,6	393,3	94,1	336,1	393,3	17,0
Tarım	100	112,2	111,6	109,8	110,0	111,2	116,4	113,6	118,8	121,1	111,1	-8,3	122,3	111,6	-8,7	112,1	111,6	-0,4
Gıda	100	129,5	126,8	123,4	122,1	117,6	116,6	113,3	115,9	113,0	113,7	0,6	114,4	111,0	-3,0	109,4	111,0	1,4

Kaynak: Dünya Bankası

Notlar

- Emtia endeksleri: Ana emtia gruplarındaki fiyat değişimlerini kolayca takip edebilmek amacıyla emtia fiyatlarını belirli yüzdesel ağırlıkta gruplandırarak referans bir yıla göre fiyat seviyesini gösteren endekslerdir.
- Dünya Bankası tarafından emtia fiyatlarına ilişkin veriler <https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets> internet sitesinde yayınlanmakta ve düzenli olarak her ay güncellenmektedir.
- Dünya Bankası veritabanından alınan son aylara ilişkin veriler geçici olup ilerleyen dönemlerde revize edilebilmektedir.
- Ana Grup Emtia Fiyat Endekslerinin hesaplanmasında kullanılan emtialar aşağıda listelenmiştir.
 - Enerji Emtiaları Fiyat Endeksi: ham petrol (%84), kömür (%4,7), doğal gaz (%10,8)
 - Tarım Emtiaları Fiyat Endeksi: gıda (%61,7), içecek (%12,9), tarımsal hammadde (%25,4)
 - Gıda Emtiaları Fiyat Endeksi: Tahıl (%28,2), bitki yağları (%40,8), diğer gıdalar (%31,0)
 - Metal Emtialar Fiyat Endeksi: alüminyum (%26,7), bakır (%38,4), demir cevheri (%18,9), kurşun (%1,8), nikel (%8,1), kalay (%2,1), çinko (%4,1)
 - Değerli Metal Emtiaları Fiyat Endeksi: altın (%77,8), gümüş (%18,9), platin (%3,3)
- Endeks hesaplamalarında kullanılan fiyatlar çeşitli uluslararası kaynaklardan sağlanmaktadır. Örnek: doğal gaz fiyatları için Bloomberg, Thomson Reuters, The Wall Street Journal ve Dünya Bankası kaynaklarından "Natural Gas (U.S.), spot price at Henry Hub, Louisiana spot prices" piyasa verileri kullanılmaktadır.
- Aylık fiyatlar haftalık ve günlük fiyatların ortalaması alınarak, dönemsel fiyatlar ise aylık fiyatların ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Patentte Yeni Dönem: Sayıdan Değere, Başvurudan Ticarileştirmeye

Türkiye'nin Patent Raporu 2025²⁰, geçtiğimiz ay düzenlenen lansman webinarı ertesinde okuyucular için yayınlanmıştır. Patent raporunun kendisi ve webinar'da konuşulan Türkiye ve Küresel gün demde patentin yeri bu yazının hazırlanması ve öneminin anlaşılması için temel kaynak olmuştur. Patent Raporu lansman webinarında gündeme gelen kalite, değerlendirme, lisanslama ve ticarileştirme başlıklar da yazının çıkış noktasını oluşturmuştur. Webinar çerçevesinde ortak kaniya göre soru artık yalnızca kaç patent başvurusu yapıldığı değildir. Asıl soru, bu başvuruların ne kadarının korumaya dönüştüğü, hangi pazarlara taşındığı ve şirketlere nasıl bir rekabet alanı açtığıdır.²¹

Patent stratejik bir göstergeye dönüşüyor

Bu nedenle patent, artık yalnızca bir buluşun veya icadın resmi kayda geçirilmesi anlamına gelmemektedir. Patent, aynı zamanda şirketlerin teknoloji geliştirme yönünü, pazardaki konumunu, yatırım alma potansiyelini ve işbirliği kapasitesini gösteren stratejik bir araç haline gelmiştir. Başka bir ifadeyle patent, sadece teknik bir koruma belgesi değil, rekabet gücünü, ticarileşme ihtimalini ve gelecekte yaratılabilecek ekonomik değeri görünür kılan bir göstergedir. Bu dönüşüm, patent konusunu yalnızca hukukçuların veya teknik uzmanların alanı olmaktan çıkarmakta, şirket yöneticileri, yatırımcılar, girişimciler ve politika yapıcılar açısından da izlenmesi gereken bir başlık haline getirmektedir.

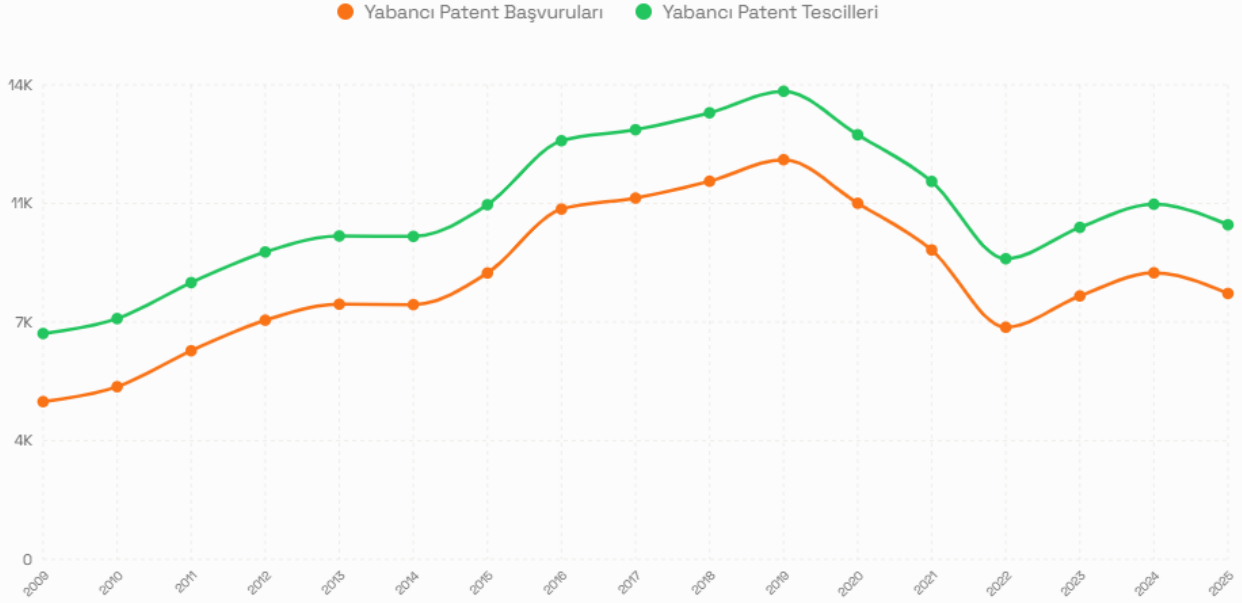
Başvuru artışı yerli dinamizm taşıyor

Patent başvurusu sayısı uzun yıllar boyunca inovasyon kapasitesinin en görünür göstergelerinden biri olarak kabul edildi. Türkiye açısından 2025 yılı bu anlamda hareketli bir görünüm sunmaktadır. Türk Patent ve Marka Kurumu'na yapılan toplam patent başvurusu sayısı 19.238'e ulaşmış ve bir önceki yıla göre yaklaşık %3,2 artmıştır. Bu toplam içinde yerli patent başvuruları 11.394 seviyesine çıkarak yaklaşık %11,9 artış göstermiş, yabancı başvurular ise 7.844 ile yaklaşık %7,2 gerilemiştir. Yerli patent tescillerinin 3.738'e çıkması ve yaklaşık %10 artış kaydetmesi de başvuru tarafındaki ivmenin tescil tarafına belirli ölçüde yansıdığını düşündürmektedir.

²⁰ [Türkiye'nin Patent Raporu 2025](#)

²¹ [Türkiye'nin Patent Raporu 2025 Lansman Webinarı](#)

Yabancı Kurumların Türkiye'deki Patent Başvuruları ve Tescilleri

Yabancı Patent Başvuruları (2025) ⓘ

7.844

%7 Azalış ⓘ

Yabancı Patent Tescilleri (2025) ⓘ

9.869

%6 Azalış ⓘ

Kaynak: TÜRKPATENT

Kaynak: Türkiye'nin Patent Raporu

Sayı artışı tek başına yeterli değil

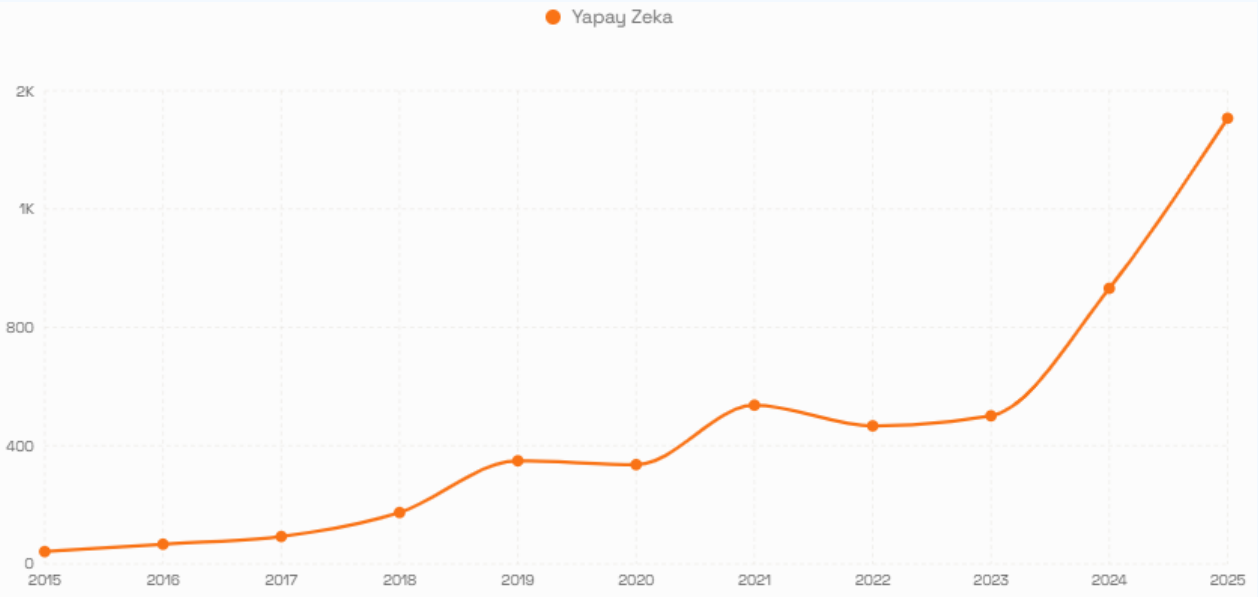
Ancak başvuru ve tescil rakamları, yeni dönemin ihtiyaçlarını tek başına açıklamak için yeterli değildir. Patent sayısı yükselirken asıl soru değişmektedir: Bu patentler hangi teknoloji alanlarında yoğunlaşıyor? Hangi pazarlara taşınıyor? Hangi firmaların rekabet gücünü artırıyor? Yatırımcı nezdinde nasıl bir sinyal üretiyor ve ne ölçüde ticari çıktı yaratıyor? Bu sorular yanıtlanmadan yalnızca başvuru adedine bakılması, patent ekosisteminin kağıt üzerinde büyüyen fakat ekonomik etkisi sınırlı kalan bir yapıya dönüşme riskini artırabilir.

Patentte Küresel Sektörel Trendler

TEKNOLOJİ KATEGORİSİ ↑↓	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2024-2025 ARTIŞ ORANI ↑↓	2020-2025 ARTIŞ ORANI ↓	EĞİLİM
YAPAY ZEKA	9.321	71.783	109.648	142.380	181.957	191.842	191.892	238.719	334.346	%40	%135	
BATARYA TEKNOLOJİLERİ	1.854	79.585	84.922	98.573	120.973	153.670	199.357	167.928	171.955	%2	%74	
BİYOTEKNOLOJİ	1.909	67.094	72.026	77.019	89.397	87.739	98.119	106.517	107.238	%1	%39	
İLAÇ	8.939	78.286	70.245	69.544	76.679	82.817	102.193	90.048	94.959	%5	%37	
HAVACILIK VE SAVUNMA	6.785	48.955	47.803	53.581	63.498	62.534	60.019	65.279	70.482	%8	%32	
SİBER GÜVENLİK	0.458	45.549	50.864	57.843	64.652	67.324	70.001	70.852	75.429	%6	%30	
ROBOTİK TEKNOLOJİLER	0.412	44.131	47.472	56.393	67.366	69.261	63.722	66.606	70.757	%6	%25	
YEŞİL TEKNOLOJİLER	19.116	536.053	539.761	693.074	899.752	1.156.048	1.647.500	985.480	849.329	-%14	%23	
OTONOM TEKNOLOJİLER	3.620	19.060	23.769	28.528	31.133	31.673	30.807	32.194	34.139	%6	%20	
İLERİ MALZEMELER	51.628	285.703	285.628	296.357	340.201	332.292	313.299	339.233	347.477	%2	%17	
ENERJİ	10.385	639.670	642.415	772.468	924.123	994.204	1.095.825	914.115	853.650	-%7	%11	
EKLEMELİ İMALAT TEKNOLOJİLERİ	1.281	13.908	14.791	16.583	19.131	18.005	16.474	17.625	17.801	%1	%7	
TELEKOMÜNİKASYON	25.548	252.637	252.611	276.753	303.849	298.689	296.269	289.478	283.345	-%2	%2	
OTOMOTİV	30.362	328.052	331.620	418.482	517.348	491.824	442.950	432.156	391.444	-%9	-%6	
FİNANS	8.967	22.854	27.849	28.759	29.112	30.161	29.643	26.853	26.821	-%0	-%7	
TARIM	59.239	197.504	170.612	196.216	242.022	233.566	219.343	209.825	181.837	-%13	-%7	

Kaynak: Türkiye'nin Patent Raporu

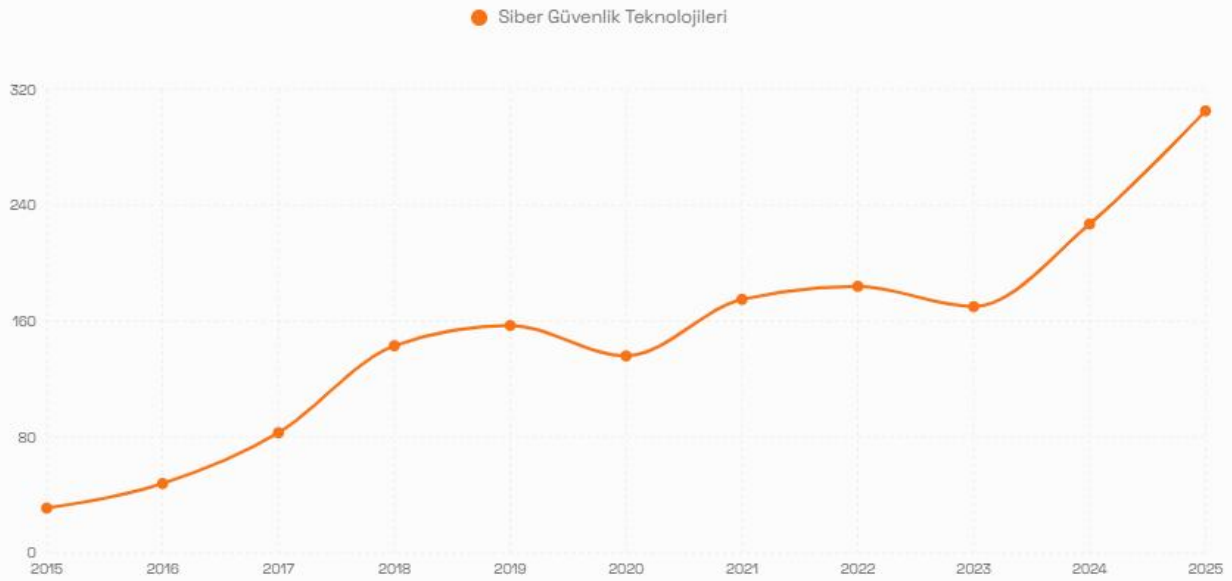
Yapay Zeka ve Siber Güvenlik Patent Başvuru Sayıları

Yapay Zeka (2025) ⓘ

1.507

↗ %62 Artış ⓘ

Siber Güvenlik Teknolojileri (2025) ⓘ

305

↗ %34 Artış ⓘ

Kaynak: Türkiye'nin Patent Raporu

Faydalı model ayrışmayı gösteriyor

Patent sisteminin yanında faydalı model de sık karşılaşılan bir fikri mülkiyet aracı. Özellikle ürünlerdeki teknik yenilikler veya iyileştirmeler için daha pratik ve daha hızlı koruma sağlanması için kullanılmaktadır. Yani, her durum için uygun olan bir araç değil, ancak başvuru tescil oranına dair ilginç tabloyu burada görmekteyiz. 2025 yılında yerli faydalı model başvuruları 3.927'ye çıkmış ve yaklaşık %28 artmıştır. Buna karşılık yerli faydalı model tescilleri 1.835'e gerilemiş ve yaklaşık %37 düşmüştür. Bu ayrışma, başvuru ile tescilin farklı süreçler olduğunu açık biçimde hatırlatmaktadır. Başvuru tarafında hızlı bir artış görülebilir, fakat tescil tarafı inceleme süreleri, başvuruların niteliği ve önceki yıllardan gelen dosya akışı nedeniyle farklı hareket edebilir.

Değer teknik üstünlükten fazlasını gerektiriyor

Değerli bir patentten söz etmek için yalnızca teknik üstünlük yeterli değildir. Bir buluş teknik olarak güçlü olabilir, ancak pazarla ilişkisi zayıfsa, rakipler tarafından kolayca aşılabiliyorsa veya ihlal edildiği ispatlanamıyorsa ekonomik değeri sınırlı kalabilir. Bu nedenle patentin değeri birkaç unsurun birleşimiyle oluşur. Buluşun teknik katkısı açık olmalıdır. Pazarda karşılığı bulunmalıdır. Patent metni sağlam yazılmalıdır. Gerektiğinde hukuken savunulabilir olmalıdır. Ayrıca rakiplerin aynı sonuca çok küçük değişikliklerle ulaşmasını zorlaştırmalıdır.

İstem ve tarifname kapsamı belirliyor

Patent metninin kalitesi bu noktada özel önem taşır. Patentte istemler, buluşun hangi unsurlarının koruma altında olduğunu belirleyen teknik ve hukuki ifadelerdir. İstemler çok dar yazılırsa rakipler küçük değişikliklerle koruma alanının dışında kalabilir. Çok geniş yazılırsa bu kez patentin geçersiz sayılması riski artabilir. Tarifname ise buluşun nasıl çalıştığını, hangi teknik unsurlardan oluştuğunu ve nasıl uygulanacağını açıklayan ana metindir. İstemler ve tarifname birbirini desteklemediğinde, tescil alınsa bile patent ileride zayıf kalabilir. Bu yüzden güçlü bir patent, yalnızca iyi bir fikirle değil, o fikrin doğru kapsama ve doğru metin yapısıyla yazılmasıyla ortaya çıkar.

FTO pazar riskini görünür kılıyor

Şirketler açısından bir başka önemli başlık FTO'dur. FTO, İngilizce Freedom to Operate ifadesinin kısaltmasıdır ve bir ürünün hedef pazarda başkalarının geçerli patentlerini ihlal etmeden satılıp satılamayacağını anlamaya yönelik özgür faaliyet alanı analizini ifade eder. Türkiye'de yabancı kurumların 2025 yılında 7.844 patent başvurusu ve 9.869 patent tescili bulunması, yerli şirketlerin ürün geliştirme sürecinde yalnızca kendi patentlerini değil, pazardaki üçüncü taraf haklarını da izlemesi gerektiğini göstermektedir. FTO çalışması erken yapılırsa şirket yalnızca riskleri görmez. Aynı zamanda rakiplerin hangi teknolojilere yoğunlaştığını, pazarda nerede boşluk bulunduğunu ve kendi ürününü nasıl farklılaştırabileceğini de anlayabilir.

Lisanslama gelir kadar hazırlık da ister

Lisanslama, patent sahibinin başka bir şirkete belirli koşullarla o teknolojiyi kullanma hakkı vermesidir. Bu yapı bazı şirketler için doğrudan gelir modeli haline gelebilir. Ancak lisans geliri çoğu zaman kendiliğinden ortaya çıkmaz. Bunun arkasında hedefli Ar-Ge yatırımı, iyi yönetilen bir patent portföyü, yani şirketin elindeki patent başvuruları ve tescillerinin toplamı, ihlalin tespit edilebilir olması ve doğru şirketlerle temas kurabilme becerisi bulunur. Bir patentin ihlal edildiğini göstermek çok zorsa, o patentin lisans görüşmelerindeki pazarlık gücü de

sınırlanabilir. Bu nedenle lisanslanabilirlik, patentin yalnızca teknik niteliğiyle değil, pazardaki izlenebilirliği ve uygulanabilirliğiyle birlikte değerlendirilmelidir.

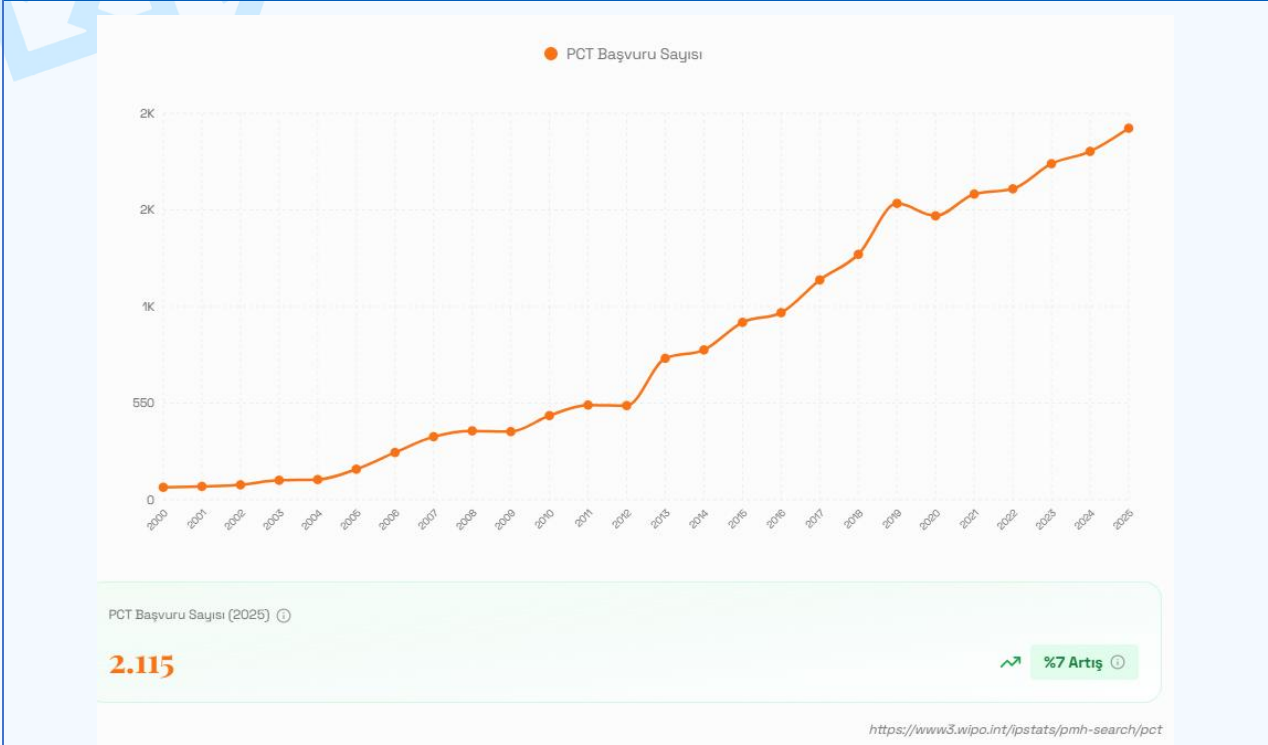
Standart esaslı patentler uzun vadeli plan ister

Standart esaslı patentler bu noktada ayrı bir yere sahiptir. Standart esaslı patent, telekomünikasyon gibi alanlarda belirli bir teknik standardı uygulamak için kullanılması zorunlu hale gelebilen patentleri ifade eder. Bu tür patentler güçlü lisanslama imkanları doğurabilir, ancak standart süreçleri uzun vadeli takip ve teknik katılım gerektirir. Hızlı gelişen teknoloji alanlarında araştırma raporlarının yaklaşık %70'inde standart geliştirme kuruluşlarına yapılan atıfların yer alması, patentler ile teknik standartlar arasındaki ilişkinin güçlendiğini göstermektedir. Bu nedenle standarda etki etmek isteyen şirketlerin çalışma gruplarına katılımı, teknik önerilerini savunması ve patent portföyünü bu hedefle uyumlu geliştirmesi gerekir.

Uluslararası koruma değer sinyali verir

Sayıdan değere geçişin önemli göstergelerinden biri, buluşun yalnızca yerel pazarda değil, hedef pazarlarda da korunmak istenmesidir. PCT, Patent Cooperation Treaty yani Patent İşbirliği Antlaşması kapsamında, tek bir uluslararası başvuru üzerinden farklı ülkelerde koruma sürecini başlatmaya yarayan sistemdir. Türkiye'nin PCT başvuru sayısının 2025'te 2.115'e ulaşması ve yıllık bazda %7 artması, uluslararası koruma arayışının güçlendiğini göstermektedir. Avrupa Patent Ofisi'ne yapılan başvurular da bu tabloyu desteklemektedir. 2025 yılında Türkiye kaynaklı Avrupa Patent başvurularının 659'a çıkması ve %22 artması, Avrupa pazarında korunma ihtiyacının daha görünür hale geldiğine işaret etmektedir. Aynı yıl Avrupa Patent tescil sayısının 295 olması ise başvuru kadar süreç yönetimi ve kalite boyutunun da belirleyici olduğunu hatırlatmaktadır.

Patentte Türkiye'den Uluslararası Patent (PCT) Başvuru Sayıları

Kaynak: Türkiye'nin Patent Raporu

Avrupa Patenti

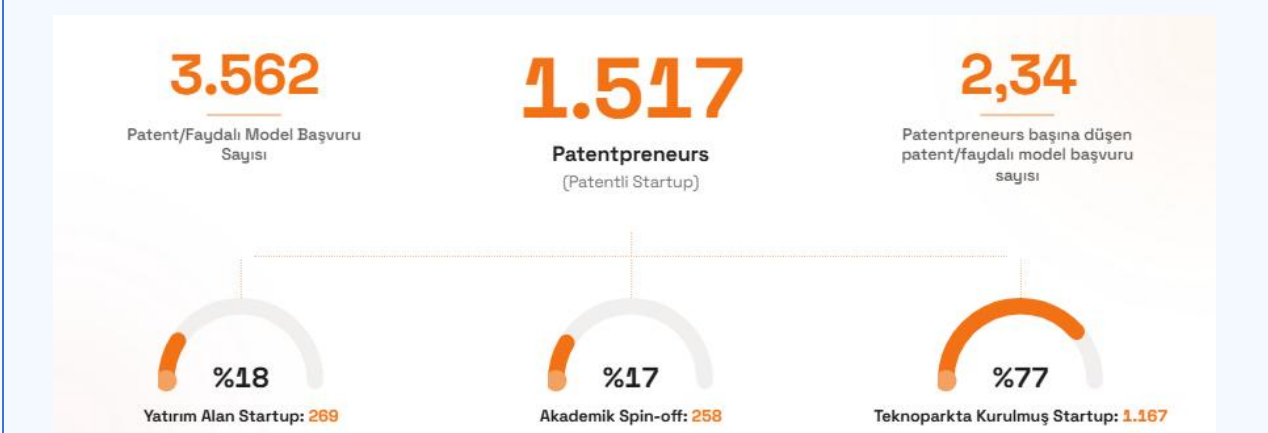

Kaynak: Türkiye'nin Patent Raporu

Patent yatırımcıya da sinyal verir

Patent, özellikle teknoloji odaklı girişimler için yatırımcıya verilen sinyallerden biri haline gelmektedir. En az bir patent veya faydalı model başvurusu ya da tescilli bulunan 1.517 teknoloji odaklı girişimin toplam 3.562 patent/faydalı model başvurusuna sahip olması, girişim başına ortalama 2,34 başvuruya işaret etmektedir. Bu girişimlerin 269'unun, yani yaklaşık %18'inin yatırım almış olması, patent sahipliğinin tek başına yatırım kararı yaratmadığını, ancak pazar büyüklüğü, ekip kalitesi, iş modeli ve ticarileşme kabiliyetiyle birlikte değerlendirildiğinde önemli bir görünürlük unsuru olabildiğini göstermektedir.

Türkiye'de Patentte Temel Göstergeler

Kaynak: Türkiye'nin Patent Raporu

Sayıdan değere geçiş bilinçli seçimdir

Sayıdan değere geçiş, daha az patent yapmak anlamına gelmez. Daha bilinçli patent yapmak anlamına gelir. Bir Şirket için iyi patent sorusu, kaç başvuru yaptım sorusundan ibaret değildir. Bu başvuru hangi ũrũnũ koruyor? Rakibin hareket alanını ne kadar daraltıyor? İhracat pazarında iŐe yarıyor mu? Lisanslanabilir mi? Yatırım gŒrũşmesinde gũven veriyor mu ve gerçekten ticarileşme ihtimali var mı? Yeni dŒnemde patent yŒnetimi bu sorulara verilen cevaplarla Şekillenmektedir.

PortfŒy sayımdan ibaret değildir

Patent portfŒyũnũn yalnızca sayılması yeterli değildir. Bazı patentler savunma amaçlıdır. Bazıları lisanslama veya ortaklık gŒrũşmelerinde iŐe yarayabilir. Bazıları ise artık Şirket stratejisiyle uyumlu olmayabilir. Bu ayrımı yapmayan Şirketler, patent masrafı ũretirken patent değeri ũretmekte zorlanabilir. Bu nedenle portfŒy yŒnetimi, hangi başvurunun sũrdũrũleėi, hangisinin gũçlendirileėi, hangisinin lisanslama veya pazarlık aracı olarak kullanılacağı gibi kararların dũzenli biçimde ele alınmasını gerektirir.

BaŐarı pazardaki karŐılıkla Œllũr

Yeni dŒnemde patent, iŐ stratejisinin bir parçası olarak ele alınmalıdır. Tũrkiye'de başvuru ve tescil sayılarındaki artış olumlu bir zemin sunmaktadır. Bundan sonraki mesele, bu zemini daha seçici, daha anlaŐılır ve daha ticari sonuç ũretebilen bir patent yŒnetimine dŒnũştũrmektir. Patentte baŐarı, yalnızca dosya sayısında değil, o dosyaların pazarda, yatırım sũrelerinde, lisanslama imkanlarında ve Şirket stratejisinde karşılık bulmasında aranmalıdır.

Üniversiteden Fabrikaya: Akademi-Sanayi İş Birliğinde Patent

Türkiye'de inovasyon tartışmaları uzun süre iki ayrı dünyanın konuşması gibi ilerledi: üniversiteler araştırdı, sanayi üretti. Bu iki dünya arasındaki geçişkenlik büyük ölçüde rastlantıya, kişisel ilişkilere ya da birkaç öncü kurumun inisiyatifine bırakıldı. Önceki yazımızda baz alınmış olan 2025 Patent Raporu verileri, bu tablonun değiştiğini göstermektedir. Değişim henüz tam anlamıyla tamamlanmamıştır; ama artık bireysel çabaların ötesinde, kurumsal bir dönüşümden söz etmek mümkündür.

TTO'lar: Bir Köprünün İnşası

Bu dönüşümün mimarı, büyük ölçüde Teknoloji Transfer Ofisleri (TTO) olmuştur. 2014-2018 döneminde üniversitelerde sistematik biçimde kurulan bu ofisler, başlangıçta çoğunlukla idari bir zorunluluk olarak görüldü. Araştırmacının elindeki buluşu patent sürecine hazırlamak, başvuru dosyasını düzenlemek, tescil sonrası portföyü takip etmek bunlar, çoğu üniversitede o güne kadar kimsenin sahiplenmediği işlerdi.

Ancak zamanla TTO'ların işlevi yalnızca bürokratik bir süreç yönetiminin ötesine geçmeye başladı. Sanayi firmalarıyla temasa geçmek, ortak Ar-Ge projeleri için zemin hazırlamak, akademik çevrelerde henüz kültürel karşılığı zayıf olan girişimcilik refleksini beslemek de TTO'ların gündemine girdi. Bu genişleme yavaş ve eşitsiz ilerledi; ama gerçek oldu.

Üniversitelerin toplam patent başvurularındaki payının 2013'teki yüzde 3-4 bandından 2025'te yüzde 17,1'e çıkması bu kurumsal evrilmenin en somut çıktısıdır. TTO kurulmadan önceki döneme özgü vahşi yıllık salınımlar bir yıl yüzde 38 düşüş, ertesini yıl yüzde 100 artış artık yerini daha istikrarlı bir büyüme eğrimine bırakmıştır. Sistem, bireysel inisiyatife değil kurumsal rutine oturmuştur.

Hangi Üniversiteler Öne Çıkıyor ve Neden?

2025 verilerine göre Türkiye patent başvurularında İstanbul Medipol Üniversitesi listenin başındadır. Tescil sıralamasında da aynı kurumun liderliği sürmektedir. Bu tutarlılık, başvuru hacminin ötesinde bir şeye işaret etmektedir: süreç kalitesine, yani başvurudan tescile uzanan zincirin sağlam yönetilmesine.

Yıldız Teknik Üniversitesi ise PCT başvurularında öne çıkmaktadır. Uluslararası başvuru hem maliyetli hem de stratejik bir karardır; yalnızca teknik yeterlilik değil, buluşun hangi pazarlarda değer yaratacağına dair bilinçli bir değerlendirme gerektirir. YTÜ'nün bu sıralamadaki yeri, kurumun araştırma çıktılarını küresel ölçekte konumlandırma kapasitesini göstermektedir.

Erciyes Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi tescil sıralamasında üçüncü konumu paylaşırken **Atatürk Üniversitesi** Anadolu'dan yükselen güçlü bir profil çizmektedir. Bu coğrafi çeşitlilik önemlidir: patent üretiminin yalnızca büyük şehirlerdeki köklü araştırma üniversitelerine özgü

olmadığını, sanayi kapasitesiyle bütünleşen her bölgede akademik inovasyonun filizlenebileceğini göstermektedir.

Koç Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi ise farklı bir profil sunmaktadır. Başvuru ile tescil arasındaki oran bu kurumlarda daha dengeli seyrederek portföy kalitesi ön plana çıkmaktadır. Araştırma altyapısına erken ve tutarlı yatırım yapan bu vakıf üniversiteleri, seçici başvuru stratejisiyle sektörde ayrılmaktadır.

Teknoparklar: Araştırma ile Üretim Arasındaki Saha

TTO'ların yanında teknoparklar, akademi-sanayi iş birliğinin ikinci temel aksını oluşturmaktadır. Üniversite yerleşkelerine entegre ya da yakın konumlarda faaliyet gösteren teknoparklar, araştırma çıktılarını firmalara taşıyan fiilî geçiş alanlarıdır.

Bir teknopark firması, üniversitenin Ar-Ge kapasitesine, laboratuvar altyapısına, araştırmacı ve doktora öğrencisi havuzuna ve kurumun birikimli bilgi tabanına görece kolay erişim imkını bulur. Bu yakınlık zaman zaman ortak proje başvurularına, ortak patent sahipliğine ya da akademik spin-out girişimlerine dönüşmektedir. Türkiye genelinde teknoparkta faaliyet gösteren firmaların patent başvurularının toplam içindeki payı son yıllarda artmaktadır; bu durum, teknopark modelinin yalnızca vergi avantajı sağlayan bir konum seçimi değil, gerçek bir inovasyon ekosistemi olarak işlev gördüğünü giderek daha net biçimde ortaya koymaktadır.

İş Birliğinin Önündeki Yapısal Engeller

Tüm bu olumlu tablonun yanında, akademi-sanayi iş birliğinin önündeki yapısal engeller de görünmektedir. Birinci engel: güven açığı. Sanayi firmaları, özellikle orta ölçekli olanlar, üniversite araştırmacılarıyla ortak çalışmanın getireceği hız, gizlilik ve çıktı garantisinde tarihsel bir tereddüt taşımaktadır. Üniversitelerin araştırma takvimi ile sanayi firmasının pazar baskısı arasındaki ritim farkı, iş birliğini zorlaştıran gerçek bir sürtünme kaynağıdır.

İkinci engel: IP sahipliği belirsizliği Ortak Ar-Ge projelerinde ortaya çıkan buluşun kime ait olduğu, nasıl lisanslanacağı ve gelirin nasıl paylaşılacağı meselesi, görüşmelerin erken aşamasında netleştirilmediğinde hem iş birliğini başlamadan çıkmaza sokmakta hem de tamamlanan projelerde anlaşmazlıklara zemin hazırlamaktadır. TTO'ların bu alandaki rehberlik işlevi giderek daha belirleyici bir önem kazanmaktadır.

Üçüncü engel: ticarileştirme kültürü Akademik değerlendirme sistemleri hı büyük ölçüde yayın sayısına ve atıf endeksine dayandığından, bir araştırmacının patent üretmesi ya da sanayi ile iş birliği yapması her zaman yeterince teşvik edici bir kariyer sinyali vermemektedir. Sistemin bu iç çelişkisi, TTO'ların ve üniversite yönetimlerinin aşmaya çalıştığı en derin yapısal kısıttır.

Akademik Spin-out'lar: Yapısal İhtiyaçlar

Üniversiteden doğan girişim şirketleri akademik spin-out'lar akademi-sanayi köprüsünün belki de en dinamik, ama aynı zamanda en kırılgan halkasını oluşturmaktadır. Bu girişimlerin büyümesi için üç kritik bileşen gerekmektedir: buluşu ticarileştirme sürecinde kurucu araştırmacıya eşlik edecek girişimcilik desteği, erken aşamada gereksinim duyulan sabırlı sermaye ve teknolojiyi sanayiye taşıyacak köprü müşteri ilişkileri. Bu bileşenlerin tümünün aynı anda ve yeterli güçte bir araya gelebildiği ekosistemler Türkiye'de hı sınırlıdır; ancak bu sınırlılık giderek daralma eğilimindedir.

İhracatçı Firma İçin Ne Anlam Taşıyor?

Akademi-sanayi iş birliğini salt bir üniversite politikası meselesi olarak görmek, tablonun önemli bir boyutunu ıskalamak anlamına gelir. Bu iş birliğinin derinleşmesi, doğrudan ihracat kapasitesini etkileyen ürün geliştirme ve rekabet farkı yaratma süreçleriyle iç içedir.

Bir üniversiteyle ortak Ar-Ge yürüten firma, dışarıdan satın almak yerine kendi geliştirdiği teknolojiyi patentleyerek ihraç ettiği ürünün üzerindeki sahiplik iddiasını güçlendirebilir. Yurt dışı pazarda benzer bir iddiayı rakibinin kullanmasını engelleyebilir. Teknoloji alanındaki bu özgünlük, firmayı fiyat rekabetinden çıkararak ürün farklılaşması eksenine taşır; bu geçiş, ihracatın hem marjını hem sürdürülebilirliğini doğrudan etkiler.

Köprü İnşasının Yarım Kaldığı Yer

Asıl mesele, üretilen akademik bilginin sanayiye aktarılma hızı ve yoğunluğudur. Üniversite-TTO-teknopark üçgeninin son on yılda kazandığı kapasite, ancak bu aktarım derinleştikçe gerçek bir ekonomik çıktıya dönüşecektir.

Önümüzdeki dönemde bu köprüyü güçlendirecek adımlar ortak IP sahipliği modellerinin netleştirilmesi, akademik teşvik sistemlerinin revize edilmesi, TTO'ların ticarileştirme kapasitesinin artırılması ve erken aşama spin-out finansmanının derinleştirilmesi yalnızca üniversitelerin değil, sanayi firmalarının ve politika yapıcıların ortak gündemini oluşturmalıdır.

immib

Dijital Altın

Dijital altının ortaya çıkışı

Son otuz yılda altın esas olarak fiziksel olarak saklanan ve taşınan bir varlık olmaktan giderek çıkarak dijital olarak erişilebilen, işlem yapılabilen ve yönetilebilen bir varlığa dönüşmüştür. İşlem ve kayıt sistemlerinin elektronik ortama taşınması ve piyasaların daha bağlantılı hâle gelmesiyle birlikte yatırımcılar altının da kolay alınıp satılabilen, farklı zaman dilimlerinden erişilebilen ve fiziksel altınla gelen lojistik, saklama gibi sorunlar olmadan elde tutulup transfer edilebilen bir varlık gibi davranmasını beklemeye başlamıştır. Bu dönüşüm sonucunda dijital altın ortaya çıkmıştır.

Dijital altın genellikle sertifikalar, altın ETF'leri (Exchange Traded Fund – Borsa Yatırım Fonu), kasada saklanan (vaulted) altın hesapları ve tokenleştirilmiş altın gibi farklı ürünler için şemsiye bir terim olarak kullanılmaktadır. Söz konusu ürünler için dijital kayıt defterleri (digital ledgers), API'ler ve token altyapıları gibi modern altyapılar kullanılmaktadır.²²

Günümüzde perakende kullanıcılara yönelik dijital altın ürünlerden bazıları şu şekildedir:

- Dijital altın hesapları, tahsis edilmiş²³ ve kasada saklanan dijital altın²⁴ (örneğin 2005'te piyasaya sürülen BullionVault) ve havuz bazlı dijital altın²⁵ (örneğin 2017'de piyasaya sürülen Paytm Digital Gold)
- Tokenleştirilmiş altın²⁶ (örneğin 2019'da piyasaya sürülen PAXG ve 2020'de piyasaya sürülen Tether Gold XAUₜ)
- Sertifika veya kayda dayalı altın²⁷ (örneğin RBC altın sertifikaları)
- Altına dayalı ETF'ler (örneğin 2003'te piyasaya sürülen ilk altın ETF'i ve 2004'te piyasaya sürülen GLD)

²² World Gold Council (19.03.2026) [Digital Gold: The Case for a Shared Infrastructure](#)

²³ Tahsis edilmiş altın (allocated gold) külçe altın satıcısında tutulan ve hesap sahiplerine ait tek tek tanımlanmış altın külçelerinin veya altın paraların hesaba alacak olarak kaydedildiği hesaplardaki altındır. World Gold Council (19.03.2026) [Digital Gold: The Case for a Shared Infrastructure](#)

²⁴ Kasada saklanan altın (vaulted gold) bir müşteri adına profesyonel bir kasada saklanan fiziksel altındır. Saklayıcı (custodian) tarafından buna ilişkin kayıt tutma ve raporlama yapılır. Tahsis edilmiş (allocated) veya havuz bazlı tahsis (pool-allocated) olabilir.

²⁵ Havuz bazlı tahsis (pool-allocated gold) yatırımcılara tek bir tahsisli altın külçesi veya tahsisli külçe altınlardan oluşan bir havuz üzerinde ortak mülkiyet imkânı sağlar. Havuz bazlı tahsis edilmiş altın, tamamen fiziksel altınla desteklenir. Yatırımcılar, tahsis edilmiş altın havuzunun bir kısmına sahip olurlar ancak bireysel külçeler doğrudan yatırımcılara tahsis edilmez.

²⁶ Tokenleştirilmiş altın (tokenised gold) değeri altına bağlı olan dijital bir token'dir. İhraç, transfer ve geri ödeme işlemleri blokzincir veya benzeri token altyapıları üzerinden yönetilir. Hukuki yapı ve geri ödeme haklarına göre tasarımı farklılık gösterir.

²⁷ Kayda dayalı haklar (book-entry claims on gold) altının fiziksel olarak el değiştirmede, bunun yerine kayıt sistemlerinde tutulan haklar üzerinden temsil edildiği altın sahipliğini ifade eder.

Perakende müşterilere yönelik altın ürünlerinin evrimi Farklı ürünler arasında fiziksel saklamadan dijital sahipliğe geçiş

Dönem		Sahip olunan altın	Altının bulunduğu yer	Alış-Satış Yöntemi
MÖ 3000	Fiziksel külçeler ve altın paralar	Metalin kendisi	Bir kişi üzerinde veya özel depolama	Bir dealer'dan satın alma, dealer'a veya piyasaya geri satış
1990'lar	Altın sertifikaları veya kayda dayalı altın	Sağlayıcı tarafından kaydedilen bir hak veya alacak	Sağlayıcıya bağlıdır (tahsisli, havuz bazlı veya belirsiz)	Bir dealer'dan satın alma, dealer'a veya piyasaya geri satış
2003	Fiziksel altına dayalı ETF'ler	Altın fiyatını takip eden fon hisseleri	Bir fon tarafından kasada tutulan külçe altın (saklama düzenlemeleriyle)	Borsa üzerinden aracı kurumla alım-satım
2005	Havuz bazlı dijital altın hesabı	Havuz bazlı altının (bir kısmını) temsil eden dijital bakiye	Sağlayıcı veya saklama kuruluşu tarafından yönetilen kasada; sigortalı saklama	Platform veya uygulama üzerinden alım-satım, genellikle piyasa benzeri işlem
2019	Tokenleştirilmiş altın	Altını temsil eden dijital token (örneğin 1 token = X gram/ons)	İhraççıya bağlı kasada veya saklama hesabında	Kripto varlık gibi alım-satım veya transfer (cüzdanlar, borsalar, blokzincir üzerinden)

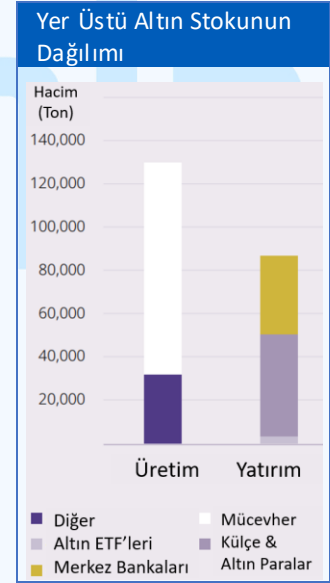
Kaynak: World Gold Council (2026)

Perakende ve toptan piyasalarda altın

Altın piyasası günümüzde büyük, küresel ve yüksek likiditeye sahip bir piyasa olup tahmin edilen yaklaşık 220.000 tonluk altın stoku üzerine kuruludur. Bu miktar mevcut fiyatlarla 30 trilyon dolardan fazlasına karşılık gelmekte olup mücevher, külçe, altın para ve resmi rezervler şeklinde tutulmaktadır. Yer üstündeki altının büyük bölümü mücevherat amaçlı kullanılmaktadır. Yer üstü altın stoku içinde yatırım amacıyla kullanılan miktar 80.000 tonun üzerindedir.

Piyasa perakende ve toptan olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Perakende piyasasında altın sahipliği hâlen ağırlıklı olarak fiziksel olup çoğunlukla mücevher, külçe ve altın para biçimlerinde yoğunlaşmaktadır. Bu varlıklar genellikle uzun vadeli tasarruf veya serveti koruma amacıyla elde tutulmaktadır. Mücevherler yer üstü altın stoklarının en büyük bölümünü oluştururken; külçe ve altın paralar doğrudan yatırım amaçlı altın varlıklarının temel biçimini temsil etmektedir.

Perakende altın sahipliği oldukça görünür olsa da günlük işlem faaliyetlerinin büyük bölümü bankalar, dealer'lar, merkez bankaları ve kurumsal yatırımcıların öncülük ettiği toptan piyasada gerçekleşmektedir. Bu faaliyetlerin önemli bir kısmı, Londra'daki tezgâh üstü (OTC) kıymetli metaller piyasasında (Loco London) yoğunlaşmaktadır. Bu piyasada işlem gören altının, Londra Good Delivery standartlarını karşılaması gerekir ve işlemler her ticarete külçelerin fiziksel olarak taşınması yerine hesap transferleri yoluyla el değiştirmektedir. London Bullion Market Association verilerine göre toptan OTC kıymetli metal işlemlerinin

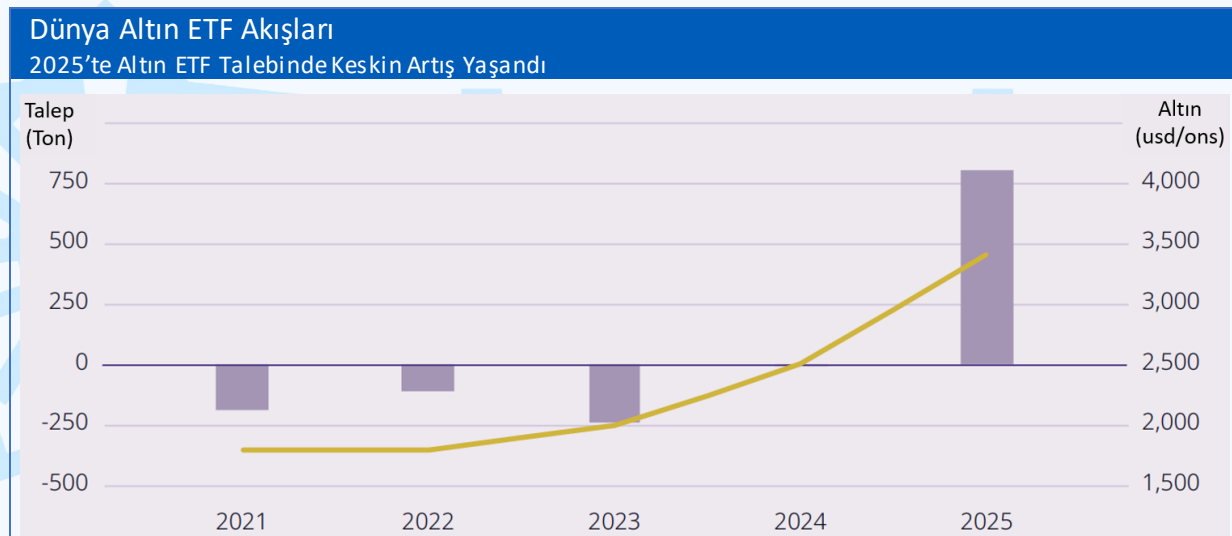
Kaynak: World Gold Council, Above Ground Stocks (2025 Aralık itibarıyla)

²⁸ World Gold Council (19.03.2026) [Digital Gold: The Case for a Shared Infrastructure](#)

%90'ından fazlası müşterilerin belirli külçelerin sahibi olmadığı, bunun yerine belirli bir miktar metal üzerinde genel bir hakka sahip olduğu tahsis edilmemiş (unallocated) Loco London hesapları üzerinden takas edilmektedir. Bu da söz konusu modelin ne kadar yaygın kullanıldığını göstermektedir. Yalnızca Loco London piyasasında altın işlem hacimleri 2025 yılında günlük 160 milyar doların üzerine çıkmıştır.

2025 yılında yıllık altın talebinin %16'sı altın ETF'lerinden kaynaklandı.

Üç yıl boyunca altın ETF'lerinde net satış yaşanmasının ²⁹ ve 2024 yılındaki büyük ölçüde yatay seyrin ardından, altın ETF'leri 2025 yılında güçlü biçimde pozitive dönmüştür. Altın ETF'leri yıllık altın talebinin %16'sını oluştururken 89 milyar dolar tutarında fon girişi çekmiştir. Böylece toplam yönetilen varlıklar 559 milyar dolara, toplam altın varlıkları ise 4.025 tona yükselmiştir. Bu güçlü artışın arkasında başlıca daha geniş makroekonomik ortam yer almaktadır. Buna ticaret anlaşmazlıkları sırasında güvenli liman talebi, jeopolitik gerilimler ve piyasa oynaklığı ile birlikte altın fiyatlarındaki yükselişin yarattığı ivme ve ABD tahvil getirilerinin düşmesi ve doların zayıflaması sonucu fırsat maliyetlerinin azalması dâhildir. ³⁰

Kaynak: World Gold Council, [Gold ETF Flows: December 2025](#)

Altın token piyasa değeri 2025'te 4 milyar doları aştı.

Dijital altına yönelik talep yalnızca altın ETF'leri ile sınırlı kalmamıştır. Altın token'ları da güçlü bir büyüme göstermiş ve piyasa değerleri 2025'te 4 milyar doları aşmıştır. Bazı piyasalarda dijital altın hesapları perakende alışkanlığı hâline gelmektedir. Örneğin dijital altın hesapları için önde gelen platformlardan biri olan BullionVault, müşterileri için yaklaşık 43 ton altın tutmaktadır. Tokenleştirilmiş altın ve dijital altın hesapları tamamlayıcı alanlar olarak ortaya çıkmaktadır. Söz konusu araçlar kolay erişim ve günlük kullanım potansiyeli sayesinde ivme kazanmakta ve benimsenme potansiyeli taşımaktadır.

²⁹ Satın alınandan daha fazla ETF payının satılması nedeniyle dayanak altın varlıklarının küçülmesi anlamına gelmektedir.

³⁰ World Gold Council (19.03.2026) [Digital Gold: The Case for a Shared Infrastructure](#)

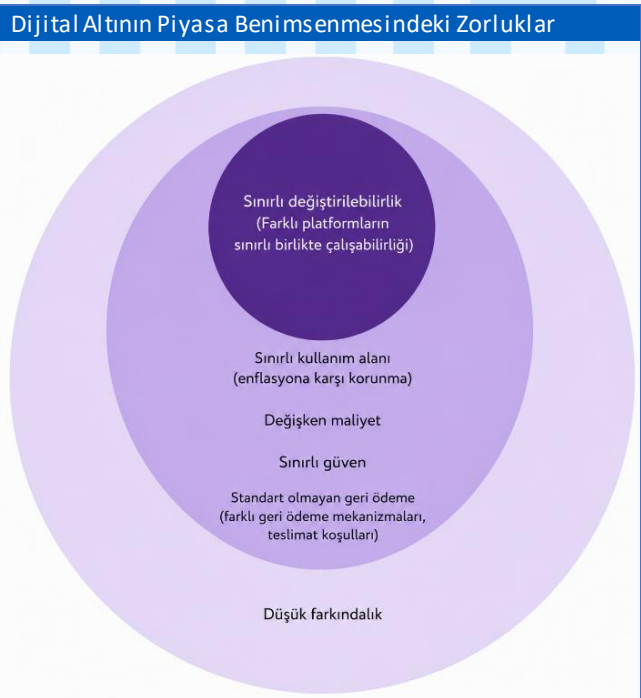
Piyasaya erken yaşta giren yatırımcılar perakende yatırımı hızla dijitalleştiriyor.

Perakende yatırımcılar her yıl daha dijital hâle gelmektedir. Bilhassa piyasaya daha erken yaşta giren ve ağırlıklı olarak dijital platformlar üzerinden yatırım yapan genç yatırımcılar bu dönüşümün merkezinde yer almaktadır. Bu genç kullanıcılar genellikle erişimi kolay mobil yatırım uygulamalarını kullanmakta ve başlamak için yalnızca küçük başlangıç katkıları yapmaktadır. 13 ekonomi genelinde Dünya Ekonomik Forumu (WEF), Z Kuşağı'nın %30'unun erken yetişkinlik döneminde yatırıma başladığını, bu oranın X Kuşağı'nda %9 ve Baby Boomer kuşağında %6 olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca Z Kuşağı'nın %86'sı iş gücüne katılmadan önce kişisel yatırım hakkında bilgi edinmiş durumdadır. Basit dijital erişimin ötesinde, perakende yatırımcıları kazanmak için güven ve açıklık da önemlidir. Birleşik Krallık'ta 18-40 yaş arası yatırımcıların %66'sı bir yatırım kararını 24 saatten kısa sürede verirken %14'ünün bir saatten kısa sürede karar verdiği görülmektedir.³¹

Dijital altının piyasasının avantaj ve dezavantajları

Dijital formatlar altının geleneksel olarak yüksek asgari tutar, fiziksel alım, işlem ücretleri ve saklama gibi engellerini aşmaktadır. Zira söz konusu formatlar yatırıma başlamayı ve sürdürmeyi kolaylaştırıp farklı ihtiyaçlara uygun doğru ürün formatları sunmaktadır. Bu şekilde net fiyatlama, açık saklama ve denetim bilgileri ile satış veya teslimata ilişkin basit kurallar sunarak güven inşa etmektedir. Doğru dijital ürünlerle ihraççılar, risk dönemlerinde yatırımcıları çekebilir ve bilhassa genç yatırımcıların portföylerindeki altının rolünü genişletebilir.

Bununla birlikte dijital altın ürünlerinin piyasada benimsenmesi ve ölçeklenmesi yapısal sınırlamalar nedeniyle hâlâ kısıtlıdır. Dünya Altın Konseyi'nin raporunda pazar benimsenmesi konusundaki zorluklar sıralanmıştır. Bunlar arasında dijital altının tasarım, yönetim ve finansal piyasalara entegrasyon biçiminden kaynaklanan ve "fungibility" yani değiştirilebilirlik eksikliğine dayanan yapısal sorunlar yer almaktadır. Farklı platformlar ve ürünler arasında sınırlı birlikte çalışabilirlik bulunması, aynı temel varlığa dayansalar bile dijital altın ürünlerinin saklama modeli, yönetim yapısı, denetim standartları ve hukuki haklar açısından farklılaşmasına yol açmaktadır. Bu durum ise karşılaştırılabilir olmayı zorlaştırarak derin ve ortak likidite havuzlarının oluşumunu engellemektedir.

Kaynak: World Gold Council, 2026

³¹ World Gold Council (19.03.2026) [Digital Gold: The Case for a Shared Infrastructure](#)
Financial Conduct Authority, [FCA finds two-thirds of young investors take less than 24 hours to make investment decisions](#)

Buna ek olarak dijital altının kullanım alanı büyük ölçüde sınırlı kalmaktadır. Çoğu ürün, yalnızca enflasyona karşı korunma amacıyla pasif bir yatırım aracı olarak tutulurken, merkeziyetsiz finans (Decentralized Finance-DeFi) gibi yeni finansal ekosistemlere entegrasyonu zayıf kalmaktadır. Öte yandan maliyet yapısı da önemli bir engel oluşturmaktadır. Makaslar, platform ücretleri, saklama maliyetleri ve işlem bazlı komisyonlar ürünler ve kanallar arasında değişkenlik göstererek özellikle küçük yatırımcılar için maliyetleri yükseltebilmektedir.

Güven unsuru da bir diğer kritik sınırlamadır. Farklı ihraççılar arasında saklama yapısı, denetim sıklığı, sigorta kapsamı ve yönetim standartlarının değişken olması, yatırımcıların altının nerede ve nasıl saklandığını ya da olası bir iflas durumunda haklarının ne olacağını net biçimde değerlendirmesini zorlaştırmaktadır. Ayrıca geri ödeme mekanizmalarının ürünler arasında tutarsız olması, asgari tutar, teslimat koşulları, süre ve maliyet farklılıkları nedeniyle kullanıcı deneyimini olumsuz etkilemekte ve fiziksel teslimatın çoğu zaman sınırlı olması güven algısını zayıflatmaktadır. Son olarak tüm bu yapısal faktörlere ek olarak dijital altın ürünlerine yönelik farkındalığın düşük olması da benimsemeyi sınırlayan önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu ise sorunun yalnızca ürün tasarımı değil, aynı zamanda görünürlük ve anlayış eksikliğiyle de ilişkili olduğunu göstermektedir.³²

Hizmet Olarak Altın (Gold as a Service)

Ortak altyapıya erişimin altının dijital ekonomide daha büyük bir rol oynamasına yardımcı olabileceğinden hareketle Dünya Altın Konseyi “Hizmet Olarak Altın” (Gold as a Service) platformunu önermektedir. Söz konusu mecra herhangi bir piyasa katılımcısının kendi uçtan uca sistemlerini geliştirmesine gerek kalmadan dijital altın ürünleri oluşturabilmesi için erişebileceği ortak bir altyapı olarak tasarlanmaktadır. İhraççının ticari şartlar, dağıtım, marka ve müşteri deneyimi gibi müşteri teklifinden sorumlu olmaya devam etmesi öngörülmektedir. “Gold as a Service” tedarik, saklama, kasalama, stok yönetimi, güvence, likidite ve geri ödeme gibi fiziksel altın ekosistem ile ihraç, transfer ve yaşam döngüsü yönetimi gibi dijital ürün katmanını birbirine bağlayan temel altyapıyı sağlayacaktır.

Gold As a Service fiziksel, dijital ve bağlantı katmanları etrafında yapılandırılacak.

Platformun fiziksel, dijital ve bağlantı katmanı olmak üzere üç entegre katman etrafında yapılandırılması önerilmektedir. Fiziksel katman, altının fiziksel hareketini ve saklanmasını koordine edip onaylı kasalama, likidite, lojistik, sigorta ve denetim ortaklarıyla birlikte çalışacaktır. Dijital katman altın token’ları, dijital altın hesapları veya benzeri ürünlerin ihracını ve yönetimini mümkün kılacaktır. Bağlantı katmanı ise fiziksel ve dijital kayıtların senkronize kalmasını sağlayacaktır. İhraççılar, bu katmanları bir araya getiren kullanıcı arayüzü işlevi gören platform üzerinden kendi ürünlerini oluşturup yönetecektir. Gold as a Service’in kendi dijital altın ürünlerini geliştirmek isteyen ancak bunu yapmak için gerekli karmaşık dijital altyapıyı kurmak veya tedarik, saklama, sigorta, denetim ve uygunluk, likidite, lojistik ve geri ödeme gibi süreçlerde birden fazla tedarikçiyi koordine etmek istemeyen/istemek zorunda olmayan ihraççılar için fayda sağlayabileceği belirtilmektedir.

³² World Gold Council (19.03.2026) [Digital Gold: The Case for a Shared Infrastructure](#)

Dünya Altın Konseyi, Gold as a Service üzerinden ürün ihraç edecekleri üç ana kategoriye ayırmaktadır. Üç ana kategori arasında dijitalleşen fiziksel altın perakendecileri, mevcut fiziksel iş modellerine ek olarak dijital bir ürün sunmayı hedefleyen aktörler olarak öne çıkmaktadır. Bu oyuncuların temel amacı, dijital altın hesapları, sertifikalar ve hediye ürünleri gibi çözümler aracılığıyla fiziksel altın işlerini dijital kanala taşımak böylece hem ek gelir yaratmak hem de daha geniş bir müşteri kitlesine ulaşmaktır. Bununla birlikte söz konusu dönüşüm sürecinde çeşitli yapısal zorluklarla karşılaşmaktadır. Fiziksel altın satıcıları kaynak bulma ve fiziksel teslimat alanlarında güçlü bir konuma sahipler. Bununla birlikte dijital altın ürünleri dijital ihraç, ürün yaşam döngüsü yönetimi, müşteri bakiyelerinin yönetimi, uzlaştırma, izleme ve güvence raporlaması, ölçeklenebilir müşteri destek sistemleri gibi yeni ve karmaşık yetkinlikleri gerekli kılmaktadır. Bu yetkinliklerin çoğu zaman farklı tedarikçilerle birlikte geliştirilmesi hem süreci yavaşlatmakta hem de maliyetleri artırmaktadır.³³

Gold as a Service - Ana Aktörler		
Ana Aktör Grupları	Tanım	Örnek Aktörler
Dijital altın ürün operatörleri	Hali hazırda aktif müşterilere sahip, kayda değer işlem hacmi bulunan ve günlük operasyonları devam eden dijital altın ürünü işleten platformlar	Bankalar, şubesiz bankalar, aracı kurumlar / varlık yönetim fonları, Fintech şirketleri / "super app" platformları, dijital emtia altyapı sağlayıcıları
Dijitalleşen fiziksel altın perakendecileri	Mevcut fiziksel işlerine ek olarak dijital bir hizmet/ürün sunmak isteyen geleneksel altın oyuncuları.	Külçe altın satıcıları (dealer), online külçe altın perakendecileri, geleneksel külçe altın ticareti yapan kurumlar, kuyumcular, darphaneler ve yetkili distribütörler
Dijital altını ekleyen yeni girişimler	Şu anda altın satışı yapmayan ancak bir altın ürünü/teklifi geliştirmeye ve/veya mevcut müşterilerinden aldığı payını artırmaya istekli potansiyel ihraççılar	Büyük perakendeciler ve tüketici platformları, pazar yerleri ve e-ticaret platformları, ödül ve sadakat platformları, para transferi ve sınır ötesi ödeme şirketleri, girişimciler

Kaynak: World Gold Council (2026)

Gold as a Service yaklaşımının, Dünya Altın Konseyi'nin değerlendirmelerine göre altın piyasasında dijitalleşme ve ürün geliştirme süreçlerinde önemli işlevler üstlenebileceği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede modelin dijital altın ürünlerinin sıfırdan kapsamlı teknoloji ve operasyon altyapısı kurulmadan daha hızlı şekilde pazara sunulmasına imkân vererek pazara giriş süresini kısaltabileceği, tahsis, transfer, geri ödeme ve iş ortakları arasındaki işlemler için standartlaştırılmış ve ölçeklenebilir iş akışları oluşturabileceği ifade edilmektedir. Ayrıca geri ödeme süreçlerinde minimum tutarlar, platform ücretleri, işlem süreleri ve fiziksel teslimat veya teslim alma seçeneklerinin daha net ve şeffaf biçimde tanımlanmasına katkı sağlayarak kullanıcı deneyimini iyileştirebileceği; özel geliştirme ihtiyacını azaltarak entegrasyon ve operasyonel maliyetleri düşürüp ölçeklenebilirliği artırabileceği belirtilmektedir. Bunun yanı sıra, standart denetim ve doğrulama mekanizmaları, ortak külçe listeleri, kontrol çerçeveleri ve sigorta erişimi gibi unsurlar aracılığıyla sistemde güven unsurunun güçlendirilmesine de katkı sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

³³ World Gold Council (19.03.2026) [Digital Gold: The Case for a Shared Infrastructure](#)

Norveç Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması

Avrupa Birliği (AB) üyesi olmayan Norveç, Avrupa Ekonomik Alanı (EEA) kapsamında yer alarak AB ortak pazarına katılmaktadır. Avrupa Ekonomik Alanı kişi, mal, hizmet ve sermayenin serbest dolaşımını sağlamaktadır. 2005 yılından beri ulusal Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) sistemi olan Norveç, 2008 yılında AB ETS'ye katılmıştır.³⁴ Norveç, iklim politikalarını AB ile uyumlu şekilde yürütmekte olup; petrol, doğal gaz, havacılık ve sanayi sektörlerini aynı karbon piyasası kurallarına tabi tutmaktadır. Norveç AB ETS'ye katıldığı için AB SKDM kapsamında karbon vergisi ödemeyecektir.

Norveç AB SKDM'yi iç hukukuna entegre ediyor

Norveç, AB SKDM'yi iç hukukuna aktarmaya hazırlanmaktadır. Norveç Hükümeti tarafından Parlamenta sunulan Prop. 60 LS (2025–2026) sayılı kanun tasarısı ile AB'nin 2023/956 sayılı SKDM Tüzüğü ve ilgili değişiklik düzenlemelerinin EEA çerçevesinde Norveç mevzuatına entegre edilmesi hedeflenmektedir.³⁵ Düzenleme kapsamında; çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre, hidrojen ve elektrik sektörleri AB SKDM ile paralel şekilde kapsama alınırken, ürün kapsamının belirlenmesinde AB Kombine Nomenklatur (CN) kodları esas alınmaktadır.

Norveç, SKDM kurallarının 1 Ocak 2027'den itibaren tam uygulanmasını hedefliyor

Norveç'in söz konusu sistemi 1 Ocak 2027 itibarıyla uygulamaya başlaması öngörülmekte olup, ithalatçıların "yetkili SKDM beyan sahibi" olarak yetkilendirilme sürecinin ise 1 Eylül 2026 tarihinde başlaması planlanmaktadır.

Kanun tasarısına göre Türkiye üçüncü ülke olarak değerlendirilecek

Tasarıda yer alan muafiyet listesinde Türkiye yer almamakta olup Türkiye'den Norveç'e gerçekleştirilecek SKDM kapsamındaki ihracatların üçüncü ülke statüsünde değerlendirilmesi beklenmektedir. Bu kapsamda Norveçli ithalatçılar nezdinde SKDM beyannamesi ve sertifika teslimi yükümlülüklerine tabi olacaktır.

Norveç makamları tarafından yapılan değerlendirmelerde başlangıçta yaklaşık 8.000 işletmenin raporlama kapsamına gireceği ancak 50 tonluk muafiyet eşiği sonrasında tam yükümlülüğe tabi ithalatçı sayısının yaklaşık 350 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. SKDM sertifika maliyetlerinin ise 2027 yılında yaklaşık 65 milyon dolar (600 milyon NOK) seviyesinden başlayarak 2031 yılı itibarıyla yaklaşık 98 milyon dolara (900 milyon NOK) ulaşması beklenmektedir.

³⁴ Bellona (27.10.2007) [Norway to make money from EU Emissions Trading System](#)

³⁵ Norveç Hükümeti (29.04.2026) [Prop. 60 LS \(2025–2026\)](#)

**EKONOMİ VE İHRACAT BÜLTENİ DİĞER SAYILARINA
ERİŞMEK İÇİN QR KODU OKUTABİLİR YAHUT ÜZERİNE
TIKLAYABİLİRSİNİZ.**